

**Міністерство культури і туризму України
Харківська державна академія культури**

Бібліотека

СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ

ГОРДЕЄВ

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

***(до 60-річчя від дня народження,
40-річчя творчої та 30-річчя педагогічної
діяльності)***

Харків ХДАК 2008

УДК 016:929

ББК 91.28

Г 67

*Серія «Видатні педагоги
Харківської державної академії культури»*

Укладач С. В. Євсеєнко

Науковий редактор Т. О. Шикаленко

Художнє оформлення І. Р. Акмен

Г 67

Сергій Іванович Гордєєв : біобібліогр.
покажч. : (до 60-річчя від дня народж., 40-річчя
творчої та 30-річчя пед. діяльн.) / М-во культури і
туризму України, Харк. держ. акад. культури,
Бібліотека ; уклад. С. В. Євсеєнко ; наук. ред.
Т. О. Шикаленко ; [вступ. ст. Ю. О. Станішевського]. —
Х. : ХДАК, 2008. — 90 с. — (Серія «Видатні педагоги
Харківської державної академії культури»).

ISBN

УДК 016:929

ББК 91.28

ISBN

© Харківська державна академія
культури, 2008

© Євсеєнко С. В., Шикаленко Т. О.

ВІД УКЛАДАЧІВ

Пропонований біобібліографічний покажчик є продовженням започаткованої у 2002 році бібліотекою ХДАК серії «Видатні педагоги Харківської державної академії культури» і містить матеріали про життя, науково-педагогічну і творчу діяльність відомого педагога, режисера, театрознавця, заслуженого діяча мистецтв України, кандидата мистецтвознавства, професора С. І. Гордеєва.

Крім біографічного нариса та основних дат життя і діяльності, видання містить бібліографічний покажчик друкованих праць — авторських, написаних у співавторстві та редакторських, матеріали про участь в організації наукових конференцій, про різнобічну творчу діяльність С. І. Гордеєва.

У межах першого та другого розділів бібліографічні описи згруповано в хронологічно-алфавітному порядку, у межах третього — в алфавітному. У другому–третьому розділах записи супроводжуються довідковими (у разі потреби — розширеними) анотаціями. У четвертому–сьомому розділах матеріал представлено в авторській редакції.

Допоміжний апарат містить покажчик назв праць. Видання супроводжується фотоматеріалами (додаток).

Покажчик складено на основі бібліографічної бази даних ХДАК «Друковані праці викладачів ХДАК», розробленої в середовищі ППП CDS/ISIS, та особистих матеріалів С. І. Гордеєва. Усі документи переглянуто *de visu*.

Бібліографічні описи виконано відповідно до існуючих в Україні стандартів: ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 «Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання», ДСТУ 3582–97 «Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила», ГОСТу 7.12–93 «Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила».

ЛИЦАР РЕЖИСЕРСЬКОЇ НАУКИ
(біографічний нарис)

«Справжній митець народжується з безмірної любові до мистецтва!» Цей крилатий і дещо парадоксальний вислів належить великому Олександрові Пушкіну, котрий постійно наголошував, що без всеохоплюючої, щирої любові до мистецтва не може бути ні справжнього артиста, ні компетентного художнього критика.

Щира любов до мистецтва, зокрема до театру, окрилює все життя, всю багаторічну діяльність і творчу працю кандидата мистецтвознавства, професора, заслуженого діяча мистецтв України Сергія Івановича Гордєєва. Де б він не працював, яку б посаду не обіймав, чи то в Харківському театрі юного глядача, чи в Харківській державній академії культури, завжди в його серці палав невгасимий вогонь любові до найпрекраснішого з мистецтв — театру.

Головна риса особистості С. І. Гордєєва — багатогранність. Він — прекрасний режисер-практик, вдумливий дослідник української театральної культури і відомий на Харківщині постановник масових свят, урочистих концертів, театралізованих програм, організатор та учасник мистецьких акцій і фестивалів, обдарований театрознавець, авторитетний педагог та громадський діяч. Внутрішня дисципліна і цілеспрямованість, любов до театру щоразу допомагали йому переборювати численні труднощі й перешкоди. Він постійно вчиться, одержуючи радість від пізнання все нових багатств художньої культури.

Тільки-но починаючи свій творчий шлях у роки навчання акторському мистецтву в Ярославському театральному училищі, він не пропускав жодної театральної прем'єри кращих театрів Москви, Ленінграда, а також постійно відвідував вистави найстарішого театру Росії — Ярославського академічного театру ім. Ф. Г. Волкова. Сергія Гордєєва завжди можна було побачити й на репетиціях

цього театру, особливо коли постановником вистав був його кумир — видатний російський режисер, народний артист СРСР Ф. Є. Шишигін. Юний Сергій Гордєєв буквально обожнював цього неповторного за своєю творчою індивідуальністю митця, був закоханий у його могутній, життєдайний талант. Неповторне мистецтво Ф. Шишигіна, безперечно, відіграло значну роль у формуванні художніх принципів й естетичних смаків молодого людини. Адже масштабна творчість славетного майстра російської сцени стала прикладом професіоналізму та самовідданого служіння мистецтву.

Роки навчання в Ярославському театральному училищі (1963–1967) були часом наполегливої та виснажливої праці в опануванні кожної навчальної дисципліни. Саме в ті роки, мабуть, й сформувалися визначальні риси характеру й особистості Сергія Івановича: неймовірна працелюбність, наполегливість, цілеспрямованість, невтомний рух уперед, вірність поставленій меті.

У 1967 р. після закінчення Ярославського театального училища, здобувши акторську освіту в першокласних педагогів (режисерів театру ім. Ф. Г. Волкова — заслуженого артиста Росії В. І. Цветкова і В. О. Давидова), С. Гордєєв приїхав до Харкова. В. І. Цветков побачив у свого учня режисерські якості й направив його до Харківського інституту мистецтв, де колись сам навчався і пройшов театральну науку в славетних корифеїв сцени Л. Сердюка, Б. Норда, В. Петрова.

Вступивши на режисерський факультет інституту в клас яскравого педагога, заслуженого діяча мистецтв Росії, професора О. Б. Скибневського, С. Гордєєв одночасно розпочав свою трудову діяльність як артист розмовного жанру в Харківській обласній філармонії, а згодом — у режисерсько-постановчих групах по організації й проведенню масових театралізованих свят та видовищ.

Прагнення до пізнання, відмінні акторські й організаційні здібності в поєднанні з умінням аналізувати все, що траплялося навколо, дозволило Сергію Гордєєву під час навчання у творчій майстерні Скибневського з успіхом опанувати професію режисера. Цьому допомагало й спостереження за творчістю учнів видатного діяча української сцени, актора, режисера, педагога Леся Курбаса — народних артистів СРСР О. Сердюка, Д. Антоновича, Є. Бондаренка, народної артистки України В. Чистякової, заслуженого артиста України Р. Черкашина, які викладали акторську та режисерську майстерність в інституті. Саме завдяки їм майбутній режисер ознайомився з традиціями театральної школи Леся Курбаса, його здобутками в галузі виховання митців українського театру.

Під час навчання в інституті важливу роль у професійному становленні С. Гордєєва відіграла й виробнича практика, яку, згідно з навчальним планом, студенти режисерського відділення проходили з 3-го по 5-ий курси. Завдяки саме цьому в період 1969–1972 рр. він мав можливість продовжити своє творче спілкування з майстрами Ярославського театру ім. Ф. Г. Волкова, пройти за наказом Міністерства культури СРСР стажування у своїх колишніх учителів — В. І. Цветкова, В. О. Давидова та головного режисера театру — Ф. Є. Шишигіна, взяти участь у роботі над етапними виставами театру та самостійно здійснити постановку дипломної вистави на сцені Ярославського театру ім. Ф. Г. Волкова.

Під впливом режисерських робіт Ф. Є. Шишигіна, у яких віддзеркалювався власний творчий метод яскравого художника сцени, його досягнень у театральній педагогіці, а також завдяки спілкуванню з іншими майстрами театру ім. Ф. Г. Волкова відбувався процес подальшого професійного становлення, формувався внутрішній духовний простір молодого митця, ускладнювалося його відношення до сценічної майстерності, покликання і функції

режисера в театрі. З великою вдячністю згадував С. Гордєєв ці творчі зустрічі, завдяки яким він пройшов справжню театральну школу, яка своїм корінням глибоко сягає в мистецтво видатних майстрів російської сцени — Ф. Волкова, М. Щепкіна, К. Станіславського.

Після закінчення інституту, у 1972–1976 рр., С. І. Гордєєв почав активно займатися акторською та режисерською працею в Харківському театрі юного глядача, а також продовжував брати участь як режисер-постановник в організації та проведенні масових театралізованих видовищ, концертних програм, різноманітних тематичних заходів. У цей час розпочалась і його активна громадська діяльність. У 1973 р. керівництво Українського театального товариства (нині — НСТДУ) залучило молодого режисера до складу Всеукраїнської Ради по роботі з творчою молоддю, до створення в Харкові Клубу творчої молоді та постановок художніх програм у театральному об'єднанні «Рампа» при Харківському будинку актора.

У 1976 р. С. І. Гордєєва запросили на викладацьку роботу до Харківського державного інституту культури. З того часу всі основні етапи творчої біографії митця, який уже мав досвід акторської та режисерської роботи, пов'язані з плідною педагогічною діяльністю на кафедрі режисури найстарішого мистецького вузу України. Працюючи в інституті, він пройшов шлях від викладача до завідувача кафедри й на всіх етапах життя продовжував навчатися: неодноразово проходив підвищення кваліфікації в мистецьких вузах Києва, Москви, Ленінграда, Харкова, закінчив без відриву від виробництва аспірантуру у відділі театрознавства Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського (науковий керівник — професор Ю. О. Станішевський).

У науковій атмосфері цього інституту, де працювало справжнє сузір'я найвизначніших учених-мистецтвознавців, він сформувався як самостійний, глибокий дослідник

національної театральної культури. Свіжий погляд на історико-культурний процес, широка ерудиція в галузі акторської, режисерської та педагогічної проблематики, глибокий аналітичний підхід до творчості акторів і режисерів завжди приваблювали в його ґрунтовних виступах у пресі, на республіканських, міжнародних науково-теоретичних конференціях і семінарах.

На початку 1980-х рр. на сторінках фахових видань та журналів «Театр», «Український театр», «Прапор» з'явилися його розвідки про акторське мистецтво і, насамперед, про творчість народної артистки України В. М. Чистякової, за педагогічними здобутками якої він мав нагоду стежити ще навчаючись у Харківському інституті мистецтв, а згодом, працюючи в ХДІК. Саме ця проблематика невдовзі стане назавжди в центрі уваги вченого, пройде «червоною ниткою» через більшість його театрознавчих досліджень та численних публікацій.

Після закінчення аспірантури, прагнучи узагальнити власний досвід, С. І. Гордєєв продовжував публікувати свої статті в республіканській та всесоюзній театрознавчій пресі, одночасно викладав декілька спеціальних дисциплін («Режисура та акторська майстерність», «Сценічна мова», «Техніка сцени та художнє оформлення вистави», «Методика роботи з театральним колективом» та ін.).

Активна життєва позиція С. І. Гордєєва, працьовитість, відданість мистецтву і науці, зрілий підхід до нелегкої дослідницької роботи викликали повагу в старших колег. Навесні 1987 р. Сергія Івановича за наказом ректора було призначено на відповідальну посаду — завідувача кафедри режисури. Перед ним постала дуже гостра і складна проблема — не розгубити досягнення колективу та не втратити високий рівень викладання, який підтримував увесь час до цього колишній завідувач кафедри, професор В. М. Айзенштадт.

С. І. Гордєєв з перших днів почав ознайомлення з усіма тонкощами дорученої йому справи, принципово виступаючи за активізацію наукової, творчої та громадської діяльності викладацького складу кафедри і одночасно налагоджуючи контакти з майстрами харківської сцени, які охоче почали співпрацювати з кафедрою.

Підтримка професора В. М. Айзенштадта та його дружба примушували працювати без відпочинку. Не було такого випадку, щоб Сергій Іванович не відгукнувся на пропозиції колег щодо поліпшення роботи колективу. За дорученням ректорату молодий завідувач підготував навчально-методичну документацію та підібрав висококваліфікованих викладачів для відкриття нової спеціалізації: у 1989 р. вперше в історії інституту було здійснено набір абітурієнтів з хореографічного мистецтва. Завдяки активній праці С. І. Гордєєва кафедра режисури стала регулярно проводити творчі звіти студентів, огляди режисерських робіт випускників, науково-практичні конференції та семінари. За його підтримки поширилися зв'язки з театрами, творчими організаціями, спілками і державними установами міста. Завідувач кафедри робив усе можливе, щоб досвідчені педагоги брали активну участь у роботі факультету підвищення кваліфікації, в організації складного, багатогранного мистецького процесу.

У наступні роки кафедра двічі намагалася розширити спектр режисерських спеціалізацій. Унаслідок цього, окрім керівників народних театральних колективів, почали готувати режисерів масових театралізованих заходів. До навчальних планів було введено курс «Режисура свят та театралізованих вистав», який став основою для розробки С. І. Гордєєвим нового фахового напрямку кафедри. Саме в цей час впроваджено на кафедрі й спецкурс «Телережисура», який став своєрідною предтечею до розвитку ще одного принципово важливого напрямку — кіно-, телемистецтва.

На початку 1990-х рр. суспільна перебудова на деякий час лишила кафедру режисури стабільності і на рівні керівництва (С. І. Гордєєв перейшов на посаду доцента), і на рівні складу викладачів. Постійно відбувалися зміни, напружені пошуки головного напрямку в роботі колективу, який змушений був пристосовуватися до нових умов. У цей дійсно складний період життя кафедри С. І. Гордєєв продовжував не тільки наполегливо виховувати творчу молодь, а й водночас значну увагу приділяв удосконаленню своєї майстерності, науково-дослідницькій та виконавській роботі. Його праця в 1990–1996 рр. відзначена яскравими подіями, пов'язаними з історією інституту, міста, країни.

У цей період С. І. Гордєєв вперше випустив режисерів святково-обрядової діяльності, масових свят і театралізованих вистав. За його активною участю в Харкові відбулися заходи не тільки міського, але й республіканського і навіть міжнародного значення: масове театралізоване видовище «Дзвони серця мого» (головний режисер — В. А. Лукашов, режисер-постановник — С. І. Гордєєв), міжнародний театральний фестиваль «Березіль — 93», який став значною віхою в культурному житті України, увійшов в історію національного театального мистецтва (організатори і керівники — І. О. Борис, С. І. Гордєєв). Зрозуміло, що активну участь у цих та інших мистецьких заходах брали і студенти творчої майстерні С. І. Гордєєва. Зустрічі, що відбулися під час цього театального форуму з видатними майстрами української сцени і світового театру Б. Ступкою, С. Данченком, І. Смоктуновським, О. Єфремовим, Д. Боніонісом, Л. Додіним, В. Фіссоном, а також митцями з США, Бельгії, Франції, Іспанії, відомими мистецтвознавцями і театральними критиками Н. Корнієнко, Л. Танюком, Б. Покровським, О. Пивоваровим, С. Клітіним й наймолодшими представниками творчої спільноти — студентами театральних шкіл Нью-Йорка, Кракова, Києва, Москви, Санкт-Петербурга, Мінська, Ярославля, збагатили уявлення С. І. Гордєєва про розвиток сучасного театру, дали поштовх для подальших

самостійних пошуків у науці, мистецтві та театральній педагогіці. Корисною в набутті практичного досвіду стала його подорож наприкінці 1993 р. до Іспанії, метою якої було ознайомлення з театральною та художньою культурою країни, творчими роботами театрів і методикою викладання у Вищій театральній школі Мадрида.

У 1996 р. С. І. Гордєєв знову очолив кафедру режисури. Понад двадцятирічний досвід педагогічної, творчої та наукової роботи режисера в складі кафедри допоміг вирішити проблеми, пов'язані з розробкою і наповненням навчальних планів за новими спеціальностями «Театральне мистецтво» та «Кіно-, телемистецтво», що були введені в 1997–1998 рр. Для викладання дисциплін за цими спеціальностями він запросив до роботи на кафедру відомих митців — театральних педагогів, практиків з театральної справи і телевиробництва, створив умови для розвитку нових виробничих підрозділів (зокрема, навчального телевізійного комплексу), запропонував і приймав активну участь у розробці наукової теми кафедри, пов'язаної з дослідженням педагогічних принципів режисерської й акторської школи Леся Курбаса і використанням його театрально-педагогічного методу виховання творчої молоді.

У 1997 р. здійснено перший набір на спеціалізацію «Телережисура», що стало важливою подією в житті майбутньої кафедри телебачення, яка була створена за безпосередньою участю С. І. Гордєєва у 2000 р. та стала самостійним творчим підрозділом режисерсько-хореографічного факультету.

Поряд з викладацькою працею важливе місце в його повсякденному житті завжди посідала й науково-методична робота. За активною участю С. І. Гордєєва та провідних викладачів кафедри створювалися навчальні посібники, програми, навчальні плани, які були необхідні в діяльності вузів культури і мистецтв. Так, у 1997 р. С. І. Гордєєв видав навчально-методичний посібник «Майстерність режисера.

Евристичні завдання по управлінню творчим процесом» (у співавторстві). Крім цього, Сергій Іванович продовжував плідно працювати як дослідник театральної школи Леся Курбаса та творчості його учнів, зокрема сценічної діяльності й особистості народної артистки України В. М. Чистякової. Він розпочав роботу над монографією, здійснив цікаві розвідки, змістовні доповіді та виступи на міжнародних і всеукраїнських конференціях, присвячені видатній актрисі.

У 1998 р. за вагомий внесок у розвиток національного театального мистецтва, плідну педагогічну, наукову, творчу і громадську діяльність С. І. Гордеєву присвоєно почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України».

У 1999–2000 рр. завідувачу кафедри режисури разом з викладачами випала почесна і відповідальна місія закладати підвалини нових спеціалізацій за фахом «Театральне мистецтво». Це, перш за все, «Режисура драматичного театру», «Режисура естради та масових свят», «Акторське мистецтво». Пошуком прогресивних методик викладання спецпредметів за новими спеціалізаціями відзначена робота С. І. Гордеєва та його колег — режисерів, акторів, художників та інших фахівців у галузі сценічного мистецтва. Так, важливою подією в його творчій біографії стало створення ним при кафедрі режисури постійно діючого стаціонарного учбового театру, відкриття якого відбулося в 1999–2000 н. р. Уже в перший рік існування театру про нього заговорили в місті. Під час святкування 130-річчя від дня народження Лесі Українки учбовий театр ХДАК з успіхом презентував у Харківському театрі ім. Т. Г. Шевченка та в Києві на сцені Національного академічного драматичного театру ім. І. Я. Франка драму-феєрію «Лісова пісня», поставлену доцентом І. О. Борисом. Успішним був і виступ творчого колективу — студентського театру «Академія», заснованого в 1999 р. (художній керівник — С. І. Гордеєв). На VI міжнародному молодіжному фестивалі театральних колективів «Земля. Театр. Діти» в

м. Євпаторії (2001 р.) виставу театру «Академія» за твором М. Гоголя «Шинель», поставлену доцентом С. І. Гордєєвим, було визнано однією з найкращих. У репертуарній афіші учбового театру і нині значаться сценічні постановки вистав, святкових заходів, театралізованих концертних програм, які гаряче сприймаються не тільки студентами, а й глядачами-харків'янами, які із задоволенням відвідують академію.

Важливим напрямом своєї діяльності як завідувача С. І. Гордєєв вважав вирішення проблеми забезпечення якісної практичної підготовки студентів з фаху. Тому особливою сторінкою життя кафедри режисури стало встановлення творчих зв'язків з театральними школами Росії (Російською академією театального мистецтва — у минулому — «ДІТМ», Ярославським театральним інститутом), США (Університетом Гонзаго). Так, у грудні 2000 р. студенти 5-го курсу режисерської спеціалізації на чолі з керівником курсу С. І. Гордєєвим взяли участь у відкритті оновленого учбового театру РАТМ, де виступили з концертною програмою «Ми — з України», відвідали заняття у творчих майстернях П. Фоменка, М. Захарова, А. Гончарова та ін. Було укладено договір про творчу співпрацю. Тому і нині існують міцні творчі стосунки із Російською академією театального мистецтва, Ярославським театральним інститутом, запроваджено постійний обмін навчально-методичною документацією, науково-дослідницькою інформацією та досвідом щодо виховання театальної молоді.

У 2002 р. з ініціативи ректора ХДАК В. М. Шейка до академії запрошений професор університету Гонзаго Джон Гофланд (США), фахівець з театального мистецтва, який брав участь у методичному семінарі кафедри режисури, присвяченому проблемам вищої театальної освіти. Він також ознайомився з методикою виховання майбутніх режисерів у творчій майстерні С. І. Гордєєва, переглянув вистави учбового театру, провів майстер-клас для викладачів і студентів режисерських спеціалізацій.

Підсумком зустрічі стала розробка спільного проекту створення на базі ХДАК літньої театральної школи для американських студентів.

У 2003–2004 рр. С. І. Гордєєв провів велику роботу з підготовки документів до державної акредитації зі спеціальності «Театральне мистецтво» (за освітньо-кваліфікаційними рівнями «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр»), яку кафедра успішно здійснила в означений термін.

У 2003 р. С. І. Гордєєв як досвідчений фахівець з театральної педагогіки був залучений Міністерством освіти і науки України до роботи в експертних комісіях з ліцензування і акредитації ВНЗ за спеціальністю «Театральне мистецтво». У 2005 р. він успішно захистив кандидатську дисертацію і здобув науковий ступінь кандидата мистецтвознавства. У тому ж році йому було присвоєно вчене звання професора.

Високопрофесійний викладач, умілий керівник С. І. Гордєєв за 32 роки роботи в ХДАК створив власну методику підготовки режисерів-постановників масових видовищ, педагогів закладів культури і мистецтва, виховав декілька поколінь учнів, багато з яких стали дипломантами і лауреатами міських, державних, міжнародних фестивалів театрального мистецтва та художньої творчості, з успіхом працюють керівниками державних мистецьких установ, театральних колективів, творчих об'єднань, педагогами. Серед них — заслужений діяч мистецтв України Н. Супруненко, заслужений працівник культури України В. Саган, лауреат міської творчої премії 2002 р. О. Настаченко, кандидати педагогічних наук, доценти А. Кікоть, О. Кабула, кандидат мистецтвознавства Г. Курінна та ін.).

Режисерський доробок С. І. Гордєєва нині складає більше 100 театралізованих заходів: тематичних концертів, вечорів, свят та ін. Його режисерські роботи відзначаються широтою творчих ідей і поглядів на мистецтво. Вони мають схвальні відгуки в пресі, дістають високу оцінку глядачів,

одержують подяки державних і творчих організацій. Режисер за багаторічну плідну працю в галузі культури нагороджений численними грамотами та дипломами, Почесною відзнакою Міністерства культури та мистецтв України (2003 р.), за вагомий внесок у театральну педагогіку — знаком «Відмінник освіти України» (2003 р.), за науково-дослідницьку працю — премією ім. Ю. Меженка НСТДУ (2007 р.).

С. І. Гордєєвим опубліковано більш ніж вісімдесят наукових та навчально-методичних праць з мистецтвознавства, теорії та методики викладання фахових дисциплін. Його науковий інтерес зосереджений на дослідженні історії становлення та розвитку української театральної школи.

Особливого значення набули наступні дослідницькі праці професора С. І. Гордєєва: монографія «Валентина Чистякова — легенда української сцени» (2003 р.), дисертація «Акторське мистецтво В. М. Чистякової як явище української сценічної культури ХХ ст.», що висвітлюють творчість однієї з найкращих учениць Л. Курбаса, і архівно-дослідницька праця «З книжкової колекції Леся Курбаса» (2007 р.), а також організація міжнародних, всеукраїнських наукових конференцій, круглих столів, вечорів пам'яті на честь видатних митців української сцени: «Леся Курбас і світова театральна культура» (1993 р.), «Леся Курбас, Мар'ян Крушельницький, «Березіль» (1997 р.), «Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса» (2000 р.), «Час людини — час історії» (до 70-річчя залишення Л. Курбасом театру «Березіль», 2003 р.), «Леся Курбас — Людина театру» (2007 р.), що стали значними подіями в театральному житті Харкова.

Багаторічну режисерську й науково-педагогічну працю митець поєднує з громадською діяльністю, беручи участь у роботі правління Харківського міжобласного відділення Національної спілки театральних діячів України, журі

конкурсів і фестивалів, організації та проведенні мистецьких свят тощо. Невипадково двічі, у 2006 та 2008 рр., оргкомітетом та журі міжнародного фестивалю «Земля. Театр. Діти» (АР Крим) його творча праця була відзначена премією ім. О. Пермякова в галузі театрального мистецтва.

Сьогодні Сергій Іванович Гордєєв відкриває шлях до сцени новим поколінням творчої молоді, і кожен, хто навчається в нього режисерському мистецтву, хто присвятив себе театру, пам'ятає крилаті слова свого наставника: «... Щастя велике для митця торкнутись творчістю своєю до сердець людей, нести їм душу свою, надихати до праці, до радості життя. Несіть же їм своє мистецтво, що славить і минуле, і сучасне нашого чудового українського народу. Нехай вам щастить!». До цього необхідно додати, що надзвичайна плідна діяльність, високий рівень майстерності, активна участь у культурному житті країни підтверджують вагомий внесок професора С. І. Гордєєва і міжнародне визнання мистецької школи Харківської державної академії культури, що відзначає свій 80-річний ювілей.

*Ю. О. Станішевський,
доктор мистецтвознавства, професор,
член-кореспондент Академії мистецтв України*

**ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ ТА НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ С. І. ГОРДЄЄВА**

- 1948 р.,
14 лютого Народився в сім'ї робітника (Ярославль, Росія)
- 1955–1963 рр. Навчався в загальноосвітній середній школі № 55 міста Ярославля, де брав участь у виставах шкільного театру.
- 1963–1967 рр. Навчався на акторському факультеті Ярославського театрального училища в майстерні заслуженого артиста Росії В. І. Цветкова та В. О. Давидова. Одночасно займався класичною хореографією в Народному театрі балету та бальними танцями — у Студії сучасного танцю.
- 1967–1972 рр. Студент режисерського факультету Харківського інституту мистецтв ім. І. П. Котляревського (клас професора О. Б. Скибневського), артист розмовного жанру, ведучий концертних програм у Харківській обласній філармонії, режисер міських театралізованих заходів.
- 1971–1972 рр. За наказом Міністерства культури СРСР під час дипломної практики пройшов стажування в народного артиста СРСР Ф. Є. Шишигіна при театрі ім. Ф. Г. Волкова (Ярославль, Росія).
- 1972–1976 рр. Працював актором і режисером у Харківському театрі юного глядача. Брав участь як режисер-постановник в організації та проведенні міських, обласних, всеукраїнських театралізованих заходів (урочистих концертів, свят та ін.), у створенні мистецьких програм творчого об'єднання «Рампа» при Харківському будинку актора.

- 1973 р. Вступив до Українського театального товариства (з 1982 р. — Національна спілка театральних діячів України).
- 1974 р. Обраний Президією УТТ членом республіканської ради по роботі з творчою молоддю України.
- 1976–1979 рр. Один із засновників і керівників клубу творчої молоді в Харкові.
- Почав працювати на посаді викладача кафедри режисури Харківського державного інституту культури, а з 1981 року — старшого викладача цієї ж кафедри. Викладав дисципліни «Режисура та майстерність актора», «Сценічна мова», «Техніка сцени і художнє оформлення вистави».
- 1978–1982 рр. Навчався в аспірантурі без відриву від виробництва зі спеціальності «Театральне мистецтво» Інституту мистецтвознавства, фольклору і етнографії ім. М. Т. Рильського НАН України (відділ театрознавства, науковий керівник — професор Ю. О. Станішевський).
- 1982–2008 рр. Цілеспрямовано досліджує історію становлення і розвитку українського акторського, режисерського мистецтва і театральної педагогіки (головним чином, формування та розвитку мистецької школи Леся Курбаса).
- Бере участь у роботі міжнародних, всесоюзних, республіканських конференцій та науково-практичних семінарів з питань театального мистецтва.

- 1986 р.,
вересень
- Нагороджений знаком ЦК ВЛКСМ та Радянського підготовчого комітету «За активну участь у підготовці та проведенні XII Всесвітнього фестивалю молоді і студентів у Москві».
- 1987 р.
- Брав участь у всесоюзному семінарі-наradі завідувачів кафедр режисури, акторської майстерності, хореографії, сценічної мови на базі ФПК Ленінградського інституту культури ім. Н. К. Крупської (Ленінград, Росія). За програмою семінару переглянув вистави провідних театрів міста, відвідав практичні заняття викладачів ЛДІК з режисерської, акторської майстерності та сценічної мови, прослухав лекції з теорії режисури народного артиста СРСР, професора Г. О. Товстоногова та професора А. І. Кацмана.
- За дорученням ректорату ХДІК брав участь у відкритті на факультеті культурно-освітньої роботи нової спеціалізації з хореографічного мистецтва.
- 1987 р.,
листопад
- Обрано на посаду завідувача кафедри режисури Харківського державного інституту культури.
- 1989 р.
- Брав участь у роботі семінару-наради завідувачів кафедр хореографії та режисури масових свят на ФПК ЛДІК ім. Н. К. Крупської (Росія).
- 1990 р.
- Зі студентською виставою «За двома зайцями» М. Старицького брав участь у міжнародному молодіжному театральному фестивалі (Ярославль, Росія).
- Запис та показ на Харківському обласному ТБ

вистави «За двома зайцями» М. Старицького.

- 1990 р.,
жовтень
- Переведено на посаду доцента кафедри режисури Харківського державного інституту культури.
- 1991 р.
- Пройшов підвищення кваліфікації на базі Київського державного інституту керівних кадрів культури і мистецтв.
- 1991 р.,
квітень
- Присвоєно вчене звання доцента.
- 1993 р.
- Брав участь у заснуванні, організації та проведенні в Харкові I-го міжнародного театрального фестивалю «Березіль — 93». Під час фестивалю розробив і втілював у життя ідею проведення огляду студентських вистав театральних шкіл України, Росії, Білорусі, США та ін. У складі оргкомітету брав участь у спорудженні та відкритті під час фестивалю пантеону-могили сім'ї Курбаса на 13-му кладовищі м. Харкова.
- Нагороджений дипломом I міжнародного театрального фестивалю «Березіль — 93».
- Наприкінці 1993 р. здійснив подорож до Іспанії, метою якої було ознайомлення з театальною культурою країни та методикою виховання акторів і режисерів у Вищій театральній школі Мадрида.
- З 1996 р.
- Завідувач кафедри режисури Харківського державного інституту культури (нині — Харківська державна академія культури).
- 1997 р.
- Постановник мистецького свята «Дні Леся Курбаса і Мар'яна Крушельницького в

Харкові», організатор наукової конференції «Лесь Курбас. Мар'ян Крушельницький. «Березіль».

Вийшов друком навчально-методичний посібник «Майстерність режисера. Евристичні завдання по управлінню творчим процесом» (у співавторстві з І. О. Борисом та В. І. Цветковим).

За дорученням ректорату ХДК взяв участь у розробці навчально-методичної документації, навчальних планів, програм, формуванні викладацького складу за новими спеціальностями «Театральне мистецтво» і «Кіно-, телемистецтво», що вперше були введені до навчального процесу на кафедрі режисури в 1997–1998 н. р.

Запис та показ на Харківському обласному ТБ студентської вистави «Характери» за В. Шукшиним.

1998 р. Згідно з указом Президента України № 223 від 27 березня 1998 р. удостоєний почесного звання «Заслужений діяч мистецтв України».

Автор проекту та постановник мистецького свята «Іван Мар'яненко — видатний діяч українського театру» в Харкові.

1999 р. За дорученням ректорату ХДАК взяв участь у відкритті на режисерсько-хореографічному факультеті нових спеціалізацій з телевізійного й акторського мистецтва.

З 1999 р. Засновник та художній керівник студентського естрадного театру «Академія» — дипломанта та лауреата міжнародних театральних фестивалів.

2000 р.

Взяв участь у створенні на базі факультету театрального, кіно-, телемистецтва стаціонарного учбового театру.

Автор проекту й організатор у ХДАК міжнародної наукової конференції «Валентина Чистякові — актриса школи Курбаса», присвяченої 100-річчю від дня народження актриси.

За дорученням ректорату ХДАК взяв участь у розробці навчально-методичної документації, навчального плану, програм, формуванні викладацького складу за новою спеціалізацією «Акторське мистецтво театру та кіно», яка була вперше введена до навчального процесу на кафедрі режисури.

Подорож зі студентами режисерської майстерні до Москви. Виступ з концертною програмою «Ми — з України» на сцені учбового театру Російської академії театрального мистецтва (Москва, Росія). Відвідування занять з акторської майстерності та режисури провідних викладачів: П. Фоменка, М. Захарова, А. Гончарова, Л. Хейфеца та ін.

За дорученням ректорату ХДАК взяв участь у відкритті магістратури за спеціальністю «Театральне мистецтво». З того часу викладає для студентів-магістрів курс «Режисерсько-педагогічна майстерність».

2001 р.

Обраний головою первинного осередку ХДАК та членом правління Харківського міжобласного відділення Національної спілки театральних діячів України.

На Харківському обласному ТБ здійснено запис та показ вистави «Шинель» за М. Гоголем.

2001–2003 рр. Нагороджений почесними грамотами: Харківської міської ради, Харківської обласної ради, Харківської обласної державної адміністрації, Головним управлінням освіти і науки Харківської обласної державної адміністрації.

2003 р. Вийшла друком монографія «Валентина Чистякова — легенда українського театру».

Нагороджений знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України» та почесною відзнакою Міністерства культури і мистецтв України «За багаторічну плідну діяльність у галузі культури».

Нагороджений дипломом обласного конкурсу «Вища школа Харківщини — кращі імена» в номінації «Завідувач кафедри».

Увійшов до складу комісії з ліцензування та акредитації Міністерства освіти і науки України.

2003 р., березень Майстер-клас на Харківському обласному молодіжному театральному фестивалі.

2003 р., листопад Нагороджений почесною грамотою Президії Національної спілки театральних діячів України.

2004 р. Пройшов підвищення кваліфікації в Театральному інституті ім. Б. Щукіна при театрі ім. Є. Вахтангова (Москва).

Нагороджений подякою за проведення майстер-

класу з акторської майстерності IX міжнародного театрального фестивалю «Земля. Театр. Діти».

2005 р. Успішно захистив кандидатську дисертацію «Акторське мистецтво Валентини Чистякової як явище української театральної культури ХХ століття». Здобув науковий ступінь кандидата мистецтвознавства.

2005 р., жовтень Одержав учене звання професора.

2006 р. На XI міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти» нагороджений дипломом лауреата премії ім. О. Пермякова (другого ступеня) в галузі театрального мистецтва (АР Крим).

Студентський театр «Академія» ХДАК (худ. керівник С. І. Гордеєв) нагороджений дипломом лауреата XI міжнародного театрального фестивалю «Земля. Театр. Діти» за професіоналізм та яскраве сценічне втілення кіноповісті О. Довженка «Зачарована Десна».

2007 р. Вийшло друком науково-інформаційне видання «З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог» (у співавт. з В. В. Седихом та І. М. Фоменком).

Автор проекту й організатор у ХДАК міжнародної наукової конференції «Леся Курбас — людина театру».

Взяв участь у телепередачі «Після прем'єри — розстріл», присвяченій життю та творчості Леся Курбаса (Укр. ТБ, І нац. канал).

Взяв участь у радіопередачі «Пам'ять», присвяченій презентації видання «З книжкової

колекції Леся Курбаса : каталог» (Укр. радіо, I нац. канал).

Нагороджений дипломом лауреата премії ім. Ю. Меженка Національної спілки театральних діячів України.

Як художній керівник театру «Академія» отримав подяку за виступ з виставою «Зачарована Десна» за О. Довженком у рамках фестивалю мистецтв «Передзвони осені» в Полтаві.

2008 р.

Взяв участь у круглому столі прес-центру «Майдан свободи» (телепередача «Голодні харків'яни — зірки Слобожанщини», Харківське ТБ, 2008).

На XIII міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти» нагороджений дипломом лауреата премії ім. О. Пермякова (першого ступеня) в галузі театального мистецтва (АР Крим).

Студентський театр «Академія» ХДАК (худ. керівник С. І. Гордєєв) нагороджений дипломом лауреата XIII міжнародного театального фестивалю «Земля. Театр. Діти» за високий професіоналізм та яскраве втілення сценічної арлекінади «Karnaval de la Corso, або Витівки шарлатана за мотивами капричо Е. Т. А. Гофмана «Принцеса Брамбілла».

Організатор та художній керівник творчого звіту випускників і студентів режисерської майстерні С. І. Гордєєва з виставами та концертними програмами на честь 80-річчя ХДАК.

Творчий звіт випускників і студентів

режисерської майстерні С. І. Гордєєва,
присвячений 80-річчю ХДАК.

«Я стверджую — життя прекрасне!» —
ювілейний вечір з нагоди 60-річчя з дня
народження, 40-річчя творчої та 30-річчя
педагогічної діяльності (Будинок актора
ім. Л. Сердюка, Харків).

**І. АВТОРСЬКІ ПРАЦІ ТА ВИДАННЯ
ЗА РЕДАКЦІЄЮ С. І. ГОРДЕЄВА**

1969

1. Зустріч з улюбленим героєм : [про спектакль Харк. театру юного глядача «Робін Гуд»] / С. Гордєєв // Соціаліст. Харківщина. — 1969. — 7 січ.

1979

2. Влияние русской театральной культуры на формирование украинской советской актерской школы / С. И. Гордеев // Место и роль культурно-просветительных учреждений в коммунистическом воспитании трудящихся : тез. докл. респ. науч.-практ. конф., 17–18 сент. 1979 г. / Харьк. гос. ин-т культуры. — Х., 1979. — С. 39–40.

1980

3. Метафори Валентины Чистяковой / С. И. Гордеев // Укр. театр. — 1980. — № 3. — С. 26–29.

4. Світла доля : до 80-річчя народної артистки УРСР і УРСР В. М. Чистякової / С. Гордєєв // Соціаліст. Харківщина. — 1980. — 18 квіт.

1981

5. Мистецтво обопільної любові / С. І. Гордєєв // Прапор. — 1981. — № 7. — С. 133–137.

6. «Отож, кохання...» : [про виставу за сценарієм студентів ХДІК, написаним за творами Бокаччо, Блока, Маяковського] / С. Гордєєв // Ленін. зміна. — 1981. — 17 січ.

7. Призвание : [творческий портрет артиста Харьк. обл. филармонии Ю. Шейко] / С. Гордеев // Крас. знамя. — 1981. — 10 мая.

8. Формирование и развитие романтического направления в украинском советском сценическом искусстве / С. И. Гордеев

// Задачи дальнейшего развития социалистической культуры и искусства в свете решений XXVI съезда КПСС : тез. докл. респ. науч.-теорет. конф. преподавателей и аспирантов вузов культуры и искусства / Харьк. ин-т искусств им. И. П. Котляревского. — Х., 1981. — С. 202–204.

1982

9. Валентина Чистякова / С. И. Гордеев // Театр. — 1982. — № 1. — С. 24–35.

10. Техника сцены и художественное оформление спектакля : программа курса для культ.-просвет. фак. ин-та культуры (специализация «Рук. самодеят. театр. коллектива» / Харьк. гос. ин-т культуры ; сост. С. И. Гордеев. — Х., 1982. — 14 с.

1985

11. Я — є : зустрічі на творчих меридіанах : [розмова з нар. арт. УРСР і УзРСР В. М. Чистяковою] / В. М. Чистякова ; розмову вів С. Гордеев // Культура і життя. — 1985. — 3 лют. — С. 4.

1989

12. Значение театральных традиций выдающихся мастеров украинской сцены в интернациональном и патриотическом воспитании актерской молодёжи / С. И. Гордеев // Актуальные вопросы патриотического и интернационального воспитания средствами культуры и искусства на современном этапе : тез. докл. респ. науч.-теорет. конф., 26–28 апр. 1989 г. / Харьк. гос. ин-т культуры. — Х., 1989. — С. 61–63.

13. Методика преподавания сценарно-режиссерских основ клубных мероприятий в культурно-просветительных училищах : программа курса и метод. материалы для слушателей ФПК / Харьк. гос. ин-т культуры ; сост.:

С. И. Гордеев, А. З. Житницкий, В. А. Лукашев. — Х., 1989. — 52 с.

14. Методика работы с самодеятельным театральным коллективом : программа курса для студентов фак. КПП (специализация «Рук. самодеят. театр. коллектива» / Харьк. гос. ин-т культуры ; сост.: С. И. Гордеев, Н. Н. Рачинский. — Х., 1989. — 14 с.

1990

15. Коррекция основных ошибок при выполнении упражнений хореографического тренажа в художественной и спортивной гимнастике : метод. рекомендации для преподавателей и студентов / Харьк. гос. ин-т физ. культуры ; сост.: А. Я. Муллагильдина, Н. Н. Санжарова, В. Х. Фоменко, С. И. Гордеев, И. В. Обревко. — Х., 1990. — 80 с.

16. О применении комплексов упражнений хореографического тренажа в соревнованиях спортсменов младших разрядов по спортивной и художественной гимнастике / В. Х. Фоменко, А. Я. Муллагильдина, С. И. Гордеев, И. В. Обревко // Проблемы соревновательной деятельности : тез. докл. межобл. науч.-практ. конф., 12–16 сент. 1990 г. / Харьк. гос. ин-т физ. культуры. — Х., 1990. — С. 71–72.

17. Роль педагогічної спадщини видатних майстрів української радянської сцени у формуванні духовної культури майбутніх керівників театральних колективів / С. І. Гордєєв // Проблеми вивчення та пропаганди народної творчості як складової частини української національної культури : тези доп. респ. наук.-теорет. конф. / Рівнен. держ. ін-т культури. — Ровно, 1990. — С. 124–126.

18. Творчість народної артистки УРСР і УзРСР В. М. Чистякової — невід’ємна частина вітчизняної культури / С. І. Гордєєв // Українська культура: історія і сучасність :

матеріали наук.-теорет. конф. проф.-викл. складу та студ. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1990. — С. 36–37.

1991

19. Народна артистка УРСР В. М. Чистякова: пошуки і уроки (до проблеми формування стильових напрямків в акторському мистецтві українського театру 20-х рр.) / С. І. Гордеєв // Українська культура: історія і сучасність : матеріали другої наук.-теорет. конф. проф.-викл. складу та студ. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1991. — С. 47–48.

1992

20. Айзенштадт Валерій Кірович / [С. І. Гордеєв] // Митці України : енцикл. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. — К., 1992. — С. 16.

21. Деякі аспекти перетворення народних театральних традицій у режисерсько-педагогічній творчості Л. Курбаса / С. І. Гордеєв // Культура України: історія і сучасність : тези доп. респ. наук.-теорет. конф. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1992. — С. 247–248.

22. Общее дело вместе делать : как идет подготовка к всеукраинскому фестивалю «Березиль — 93» : [интервью с руководителями центра «Наука. Искусство» АН Украины о задачах фестиваля] / С. И. Гордеев, В. И. Секишев ; беседу вела В. Лебедева // Веч. Харьков. — 1992. — 29 сент.

23. Роль театру «Березиль» у становленні і розвитку українського акторського мистецтва (1920–1930) / С. І. Гордеєв // Конференція професорсько-викладацького складу та студентів за підсумками науково-творчої роботи за 1991 рік, 29 квітня 1992 року : тези доп. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1992. — С. 160–161.

24. Хореографический тренаж в спортивных видах гимнастики : метод. рекомендации для студентов и преподавателей специальности «Гимнастика» / Харьков. гос. ин-т физ. культуры ; сост.: В. Х. Фоменко, В. Г. Алабин,

С. И. Колыванова, А. Я. Муллагильдина, И. В. Обревко,
С. И. Гордеев. — Х., 1992. — 72 с.

1993

25. Театр як планета людей : [про фестиваль «Березіль — 93»] / Сергій Гордеев ; бесіду вела О. Малкова // Слобода. — 1993. — 4 лют.

1996

26. Педагогічні традиції Леся Курбаса в творчості народної артистки України Валентини Чистякової / С. І. Гордеев // Культура України : зб. ст. / М-во культури і мистец., Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1996. — Вип. 3. — С. 92–99.

27. Про становлення і розвиток українського акторського та режисерського мистецтва / І. О. Борис, С. І. Гордеев // Культура України: історія і сучасність : матеріали Всеукр. наук.-теорет. конф., 19–20 листоп. 1996 р. / Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1996. — С. 38.

1997

28. Лесь Курбас. Мар'ян Крушельницький. «Березіль» : зб. ст. / Харк. держ. ін-т культури ; [під ред. В. М. Айзенштадта, С. І. Гордеева]. — Х. : ХДІК, 1997. — 76 с.

29. Майстерність режисера. Евристичні завдання по управлінню творчим процесом : навч.-метод. посіб. для студ. ХДІК / В. І. Цветков, С. І. Гордеев, І. О. Борис ; Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1997. — 41 с.

30. Творчість В. Чистякової у контексті режисерсько-педагогічних пошуків Л. Курбаса та М. Крушельницького / С. І. Гордеев // Лесь Курбас. Мар'ян Крушельницький. «Березіль» : зб. ст. / Харк. держ. ін-т культури ; [під ред. В. М. Айзенштадта, С. І. Гордеева]. — Х., 1997. — С. 28–40.

1998

31. Вступ до телережисури : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: О. А. Білогуб, С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 8 с.

32. До проблеми виховання акторських та режисерських кадрів на сучасному етапі / С. І. Гордєєв // Музична і театральна освіта на Україні: історичний та методологічний аспекти : матеріали наук.-метод. конф. проф.-викл. складу, 28–29 груд. 1998 р. / Харк. держ. ін-т мистец. ім. І. П. Котляревського. — Х., 1998. — С. 79–80.

33. Звукорежисура : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: А. С. Жукова, С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 8 с.

34. Методика викладання спецдисциплін : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: С. І. Гордєєв, А. З. Житницький, Т. М. Прокопенко, Л. С. Бажевич, В. В. Медведєва. — Х. : ХДАК, 1998. — 44 с.

35. Методика роботи з народним театральним колективом : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 11 с.

36. Основи операторського мистецтва : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: С. І. Гордєєв, Д. Я. Головачов. — Х. : ХДАК, 1998. — 7 с.

37. Програма виробничої практики студентів 5 курсу режисерсько-хореографічного факультету (спеціалізація «Керівник народного театального колективу, викладач фахових дисциплін») / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: Л. С. Бажевич, С. І. Гордєєв. — Х., 1998. — 14 с.

38. Теорія і практика монтажу на телебаченні : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Д. Я. Головачов, С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 15 с.

39. Техніка сцени та художнє оформлення вистави : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 15 с.

40. Техніка та технологія телебачення : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: А. Р. Кавун, С. І. Гордєєв, М. С. Комаров. — Х. : ХДАК, 1998. — 9 с.

41. Художнє оформлення свят та обрядів : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: С. І. Гордєєв, С. Р. Вербук. — Х. : ХДАК, 1998. — 17 с.

42. Художник на телебаченні : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Є. В. Моргулян, С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1998. — 9 с.

1999

43. Валентина Чистякова: легенда та біографія (до 100-річчя з дня народження) / С. І. Гордєєв // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 1999. — Вип. 5 : Мистецтвознавство. — С. 31–43.

44. До системи виховання режисерів телебачення в Харківській академії культури / С. І. Гордєєв // Інформаційна та культурологічна освіта на зламі тисячоліть : матеріали міжнар. конф. до 70-річчя ХДАК / Харк. держ. акад. культури. — Х., 1999. — Ч. 2. — С. 35–44.

45. Основні принципи викладання режисури та майстерності актора у мистецькому вузі (до проблеми формування театральної школи) / С. І. Гордєєв // Інформаційна та культурологічна освіта на зламі тисячоліть : матеріали міжнар. конф. до 70-річчя ХДАК / Харк. держ. акад. культури. — Х., 1999. — Ч. 2. — С. 3–12.

46. Програма виробничої практики студентів 5 курсу режисерсько-хореографічного факультету (кваліфікація «Режисер театралізованих фольклорно-етнографічних свят та

обрядів, викладач фахових дисциплін») / Харк. держ. акад. культури ; уклад. С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1999. — 18 с.

47. Режисура свят та обрядів : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1999. — 35 с.

48. Телережисура : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: О. А. Білогуб, Д. Я. Головачов, С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 1999. — 24 с.

49. У творчій лабораторії В. М. Чистякової (до проблеми перевтілення в образ) / С. І. Гордєєв // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство : матеріали міжвуз. наук.-метод. конф. проф.-викл. складу, 22–23 груд. 1999 р. / Харк. держ. ін-т мистец. — Х., 1999. — С. 79–85.

2000

50. Валентина Чистякова — легенда української сцени: 100-річчя від дня народження / С. І. Гордєєв. — Х. : ХДАК, 2000. — 78 с.

51. Валентина Чистякова у виставі Леся Курбаса «Гайдамаки» / С. Гордєєв // Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (до 100-річчя від дня народж.) / Харк. держ. акад. культури ; [уклад.: С. І. Гордєєв, І. В. Зборовець]. — Х., 2000. — С. 15–29.

52. Валентина Чистякова як актриса школи Курбаса (образ Оксани у виставі «Гайдамаки») / С. І. Гордєєв // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2000. — Вип. 7 : Мистецтвознавство. — С. 59–69.

53. Деякі питання виховання режисерів телебачення / С. Гордєєв // Кіноосвіта в Україні: сучасний стан, проблеми розвитку : матеріали наук.-практ. конф. / Акад. мистец. України ; ред. І. Д. Безгін. — К., 2000. — С. 79–80.

54. До проблеми збереження особистої бібліотеки Леся Курбаса / С. І. Гордєєв // Мистецькі обрії'99 : альманах :

наук.-теорет. пр. та публіц. / Акад. мистец. України. — К., 2000. — С. 301–306.

55. З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. І. Гордєєв, В. В. Сєдих, І. М. Фоменко, М. Онїщенко. — Х. : ХДАК, 2000. — 119 с.

56. Мімодраматичні етюди в акторському мистецтві В. М. Чистякової / С. І. Гордєєв, І. В. Зборовець // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство : матеріали міжвуз. наук.-метод. конф. проф.-викл. складу, 25–26 груд. 2000 р. / Харк. держ. ін-т мистец. ім. І. П. Котляревського. — 2-е вид. — Х., 2000. — С. 93–98.

57. Особиста бібліотека Леся Курбаса / С. Гордєєв // З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2000. — С. 3–10.

2001

58. З мрією про «Березіль — 2003» : [про проведення другого міжнародного театрального фестивалю «Березіль — 2003»] / Сергій Гордєєв ; бесіду вів Ю. Мироненко // Слобід. край. — 2001. — 5 лип.

59. Питання акторської майстерності в педагогічній діяльності В. М. Чистякової / С. І. Гордєєв, І. В. Зборовець // Актуальні проблеми музичного і театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство : матеріали міжвуз. наук.-метод. конф., 19–20 груд. 2001 р. / Харк. держ. ін-т мистец. — Х., 2001. — Вип. 3. — С. 152–157.

2002

60. Актерские поиски В. Чистяковой в контексте истории становления украинской театральной культуры первой половины XX столетия / С. И. Гордеев // Духовна культура в інформаційному суспільстві : матеріали міжнар. наук.-теорет. конф., 24–25 січ. [2002 р.] / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2002. — С. 86–88.

61. Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса / Сергій Гордєєв // Просценіум. — 2002. — № 1. — С. 13–18.

62. Деякі особливості вищої театральної освіти в США / Сергій Гордєєв, Іполіт Зборовець // Просценіум. — 2002. — № 3. — С. 94–97.

63. Професійні режисери не готуються масово / Сергій Гордєєв ; бесіду вів В. Чигрин // Панорама. — 2002. — 18 жовт.

64. Роль В. Чистякової в становленні українського акторського мистецтва / С. І. Гордєєв // Культура України : зб. наук. пр. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2002. — Вип. 9 : Мистецтвознавство. — С. 86–95.

2003

65. Валентина Чистякова — легенда української сцени / С. І. Гордєєв ; Харк. держ. акад. культури. — 2-е вид., доповн. — Х. : ХДАК, 2003. — 99 с.

66. До проблеми формування режисерської школи / Сергій Гордєєв // Мистецькі обрії`2001–2002 : альманах : наук.-теорет. пр. та публіц. — К., 2003. — [Вип. 4/5]. — С. 277–284.

67. Майстерність актора : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Філіпова А. В. — Х. : ХДАК, 2003. — 13 с.

68. Методика викладання спецдисциплін : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: А. З. Житницький, С. І. Гордєєв, Т. М. Прокопенко, Л. С. Бажевич, В. В. Медведева. — Х. : ХДАК, 2003. — 27 с.

69. Методика організації масових свят : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 6 с.

70. Місто примагнічує талановитих режисерів / С. І. Гордєєв ; бесіду вів В. Чигрин // Слобід. край. — 2003. — 24 трав. — С. 5.

71. Організація театральної справи : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 9 с.

72. Постановочний план вистави : метод. рек. за спец. «Театр. мистец.» (спеціалізація «Режисура драм. театру») / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 19 с.

73. Режисура естради та масових свят : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 26 с.

74. Режисура й акторська майстерність (спец. «Театр. мистец.», спеціалізація «Режисура драм. театру») : метод. вказівки / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 32 с.

75. Режисура музичного театру : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Борис І. О., Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 9 с.

76. Робота актора на радіо та телебаченні : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Подорожко А. В. — Х. : ХДАК, 2003. — 8 с.

77. Робота режисера з балетмейстером : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 6 с.

78. Робота режисера з драматургом : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Зборовець І. В. — Х. : ХДАК, 2003. — 8 с.

79. Робота режисера з композитором : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Птушкін В. М. — Х. : ХДАК, 2003. — 9 с.

80. Сценографія масових свят та вистав : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 12 с.

81. Театральна педагогіка (педагогіка у роботі режисера) : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. Режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Кікоть А. А., Цвєтков В. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 9 с.

82. Техніка безпеки та охорона праці : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад.: Гордєєв С. І., Чадов А. А. — Х. : ХДАК, 2003. — 6 с.

83. Техніка сцени та художнє оформлення вистави : прогр. курсу / Харк. держ. акад. культури, Каф. режисури ; уклад. Гордєєв С. І. — Х. : ХДАК, 2003. — 10 с.

2004

84. До славетної зорі театру «Березіль» : листи Михайла Верхацького до Валентини Чистякової / Сергій Гордєєв // Михайло Верхацький. Дні і праця. Листування. Спогади сучасників. — К., 2004. — С. 152–153.

85. Листування з Валентиною Чистяковою : (до 100-річчя від дня народж. М. П. Верхацького) / Михайло Верхацький ; публ. і вступ. ст. С. Гордєєва // Укр. театр. — 2004. — № 4/5. — С. 10–13.

86. Про комплексне виховання в системі навчання режисурі / С. І. Гордєєв // Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи : матеріали міжнар. наук. конф., 12–13 жовт. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2004. — С. 107–108.

87. У фестивалю лице щастливого ребенка : [междунар. детский фестиваль «Земля. Театр. Дети» / Сергей Гордеев // Антракт [Евпатория]. — 2004. — 2 июля. — С. 1.

2005

88. Акторське мистецтво В. М. Чистякової як явище української театральної культури ХХ сторіччя : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав. : 17.00.01 — Теорія та історія

культури / Гордєєв Сергій Іванович ; Харк. держ. акад. культури. — Х., 2005. — 21 с.

89. Проблеми сучасної театральної педагогіки в контексті Болонського процесу / С. І. Гордєєв // Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу : матеріали наук.-практ. конф., 13–14 груд. 2005 р. / Харк. держ. акад. культури. — Х., 2005. — С. 180–181.

2006

90. Режисерський дебют актора Романа Черкашина / Сергій Гордєєв // Просценіум. — 2006. — № 1. — С. 27–29.

91. Творческо-педагогические поиски Ф. Е. Шишигина в процессе подготовки актеров и режиссеров в Ярославском театральном училище (70-е годы XX в.) / С. И. Гордеев // Ярославская высшая театральная школа: истоки, традиции, личности : материалы науч. конф., 25 окт. 2005 г. / Федер. агентство по культуре и кинематографии, Ярослав. гос. театр. ин-т. — Ярославль, 2006. — С. 10–12.

92. Театральное искусство в свете Болонской декларации / С. И. Гордеев // Сучасні проблеми художньої освіти в Україні : зб. наук. пр. / Акад. мистец. України [та ін.]. — К., 2006. — Вип. 2 : Мистецька освіта в Україні: проблеми розвитку в контексті Болонського процесу (Київ–Харків). — С. 25–29.

93. Теоретико-методологічні проблеми та актуальні завдання режисерської освіти на сучасному етапі / С. І. Гордєєв // Сучасні тенденції розвитку професійної компетентності майбутніх митців : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Луганськ, 9–10 лют. 2006 р.) / Луган. держ. ін-т культури і мистец. [та ін.]. — Луганськ, 2006. — С. 25–37.

2007

94. Вклад Виктора Александровича Давыдова — режиссера и педагога — в развитие театральной культуры Ярославля (1955–1987 годы) // Четвертые Алмазовские

чтения «Роль творческой личности в развитии культуры провинциального города» : материалы междунар. науч. конф., посвящ. 160-летию начала пед. деятельности К. Д. Ушинского в Ярославле (1–11 нояб. 2006 г.). — Ярославль, 2007. — С. 56–60.

95. До пошуку форм і методів модернізації режисерської освіти у вищих навчальних закладах культури та мистецтв України / С. І. Гордєєв // Освіта, культура та мистецтво в добу цивілізаційної глобалізації : матеріали міжнар. наук. конф., 22–23 листоп. 2007 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України ; редкол.: В. М. Шейко [та ін.]. — Х., 2007 — С. 175–176.

96. З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. І. Гордєєв, В. В. Сєдих, І. М. Фоменко ; за ред. С. І. Гордєєва. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — Х. : ХДАК, 2007. — 123 с.

97. Загадки унікальної бібліотеки : [про бібліотеку Леся Курбаса] / С. І. Гордєєв ; бесіду вела О. Седунова // Харьк. известия. — 2007. — 22 нояб. — С. 8.

98. Лесь Курбас — Людина театру : матеріали міжнар. наук. конф., 26–27 берез. 2007 р. / Харк. держ. акад. культури [та ін.] ; під заг. ред. С. І. Гордєєва, І. В. Зборовця. — Х. : ХДАК, 2007. — 103 с.

99. Особиста бібліотека Леся Курбаса / С. Гордєєв // З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. І. Гордєєв, В. В. Сєдих, І. М. Фоменко ; за ред. С. І. Гордєєва. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — Х., 2007. — С. 5–12.

100. Особиста бібліотека Леся Курбаса як скарбниця духовного та творчого натхнення режисера / Сергій Гордєєв // Курбасівські читання : наук. вісн. / Нац. центр театр. мистец. ім. Леся Курбаса. — К., 2007. — № 2 : До 120-річчя від дня народження Леся Курбаса: історія, теорія, критика. — С. 274–282.

2008

101. Академия : [об итогах XIII междунар. фестиваля «Земля. Театр. Дети»] / С. И. Гордеев // Антракт [Евпатория]. — 2008. — 7 июля. — С. 2.

102. Сучасні тенденції розвитку професійної компетенції майбутніх митців з театрального мистецтва / Гордеев С. І. // Сучасні тенденції розвитку професійної компетенції майбутніх митців : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., 21–22 лют. 2008 р / М-во культури і туризму України, Держ. метод. центр навч. закл. культури і туризму України, Луган. держ. ін-т культури і мистец. — Луганськ, 2008. — С. 44–48.

II. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЙ

103. Культура України: історія і сучасність : прогр. Всеукр. конф., 25–26 жовт. 1994 р. — Х. : ХДІК, 1994. — 2 с.

Керівник секції «Авангардні пошуки в українському театрі 20–30-х років (до 100-річчя від дня народження М. І. Терещенка)», виступ на секції «Курбасівські читання».

104. Лесь Курбас, Мар'ян Крушельницький, «Березіль» : прогр. наук.-теорет. конф., 28 черв. 1997 р. / Харк. держ. ін-т культури, Спілка театр. діячів України, Гільдія укр. режисерів театру. — Х. : ХДІК, 1997. — 2 с.

Організатор та координатор проекту, виступ з доповіддю.

105. Науково-теоретична конференція, присвячена 120-річчю від дня народження І. О. Мар'яненка : програма / Упр. культури Харк. облдержадмін., Спілка театр. діячів України, Харк. міжобл. від-ня, Харк. держ. ін-т мистец. ім. І. П. Котляревського, Харк. держ. ін-т культури. — Х., 1998. — 2 с.

Виступ з доповіддю.

106. Інформаційна та культурологічна освіта на зламі тисячоліть : прогр. міжнар. наук. конф. до 70-річчя Харк. держ. акад. культури, 23–24 верес. 1999 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 1999. — 28 с.

Голова секції, виступи на секціях «Підготовка фахівців для театральної сфери: здобутки, проблеми, перспективи», «Сучасне кіно-, телемистецтво: стан та перспективи підготовки фахівців».

107. Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса : 100-річчя від дня народження : прогр. міжнар. наук. конф., 21 квіт. 2000 р. / М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури, Гільдія укр. режисерів театру, Спілка театр. діячів України. — Х. : ХДАК, 2000. — 6 с.

Член оргкомітету, автор проекту, вступне слово, виступ з доповіддю.

108. Духовна культура в інформаційному суспільстві : прогр. міжнар. наук.-теорет. конф., 24–25 січ. 2002 р. / М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури. — Х. : ХДАК, 2002. — 32 с.

Голова секції «Проблеми розвитку театру, кіно-, телемистецтва», виступ з доповіддю.

109. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта: стан і перспективи : прогр. міжнар. наук. конф., 12–13 жовт. 2004 р. / М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури. — Х., ХДАК, 2004. — 32 с.

Голова секції «Проблеми підготовки фахівців театрального мистецтва та кіно-, телемистецтва», виступ з доповіддю.

110. Великий Майстер «Березоля»: до 120-річчя від дня народження Леся Курбаса : прогр. наук.-практ. конф., 5 берез. 2007 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка, Наук.-метод. пед. центр упр. освіти Харк. міськ. ради, Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Харк. держ. акад. культури, Харк. держ. акад. драм. театр ім. Т. Г. Шевченка («Березіль»), Харк. літ.

музей, Харк. держ. ун-т мистец. ім. І. П. Котляревського. — Х. : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2007. — 2 с.

Виступ на конференції та презентація каталогу бібліотеки Леся Курбаса.

111. Лесь Курбас — Людина театру : прогр. міжнар. наук. конф., 26–27 берез. 2007 р. / М-во культури і туризму України, Харк. держ. акад. культури, Акад. мистец. України, Харк. міжобл. від-ня Нац. спілки театр. діячів України. — Х. : ХДАК, 2007. — 11 с.

Член оргкомітету та координатор проекту, презентація каталогу бібліотеки Леся Курбаса, участь у круглому столі.

112. Нове в курбасознавстві. Мій Курбас : до 120-річчя від дня народження Леся Курбаса : наук. конф., 22–23 лют. 2007 р. / Держ. центр театр. мистец. ім. Л. Курбаса. — К., 2007. — 4 с.

Виступ на конференції, презентація каталогу бібліотеки Леся Курбаса.

113. Четвертые Алмазовские чтения «Роль творческой личности в развитии культуры провинциального города» : материалы междунар. науч. конф., посвящ. 160-летию начала пед. деятельности К. Д. Ушинского в Ярославле (1–11 нояб. 2006 г.). — Ярославль, 2007. — С. 56–60.

Доповідь на пленарному засіданні, майстер-клас для керівників дитячих музично-театральних студій Ярославської області, творча зустріч зі студентами-театрознавцями у Ярославському театральному інституті.

114. Пятые Алмазовские чтения : междунар. науч. конф., 14–15 нояб., 5–6 дек. 2008 г., Ярославль / Верхневолж. регион. центр Рос. акад. естеств. наук, Департамент культуры и туризма при Админ. Ярослав. обл., Упр. по делам архивов Админ. Ярослав. обл., Мэрия города Ярославля, Ярослав. гос. театр. ин-т, Ярослав. гос. пед. ун-т им. К. Д. Ушинского, Ярослав. гос. ун-т им. П. Г. Демидова, Гос. обл. универс. науч. б-ка им. Н. А. Некрасова. — Ярославль, 2008. — 3 с.

Виступ з доповіддю «Ф. Е. Шишигин — выдающийся педагог Ярославской театральной школы», майстер-класи з дитячими музично-театральними колективами, керівниками дитячих музично-театральних студій та колективів.

115. Сучасні тенденції розвитку професійної компетенції майбутніх митців : прогр. II Всеукр. наук.-практ. конф., 21–22 лют. 2008 р. / М-во культури і туризму України, Держ. метод. центр навч. закл. культури і туризму України, Луган. держ. ін-т культури і мистец. — Луганськ, 2008. — 20 с.

Презентація каталогу бібліотеки Курбаса, майстер-клас з режисури естради та театралізованих заходів, доповідь на пленарному засіданні, керівництво секцією «Сучасні проблеми підготовки акторів і режисерів театру, режисерів естради та масових свят».

III. ПРО НАУКОВУ, ПЕДАГОГІЧНУ І ТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ С. І. ГОРДЕЄВА

116. Антонов Д. «Как я отдыхал» : новий спектакль на сцене акад. театра им. Ф. Г. Волкова / Д. Антонов // Север. рабочий. — 1972. — 28 июня.

Постановка комедії В. Покровського, режисер-постановник — С. Гордєєв, дипломант Харківського інституту мистецтв.

117. Величко Ю. Відзнаки від держави, пошана від людей / Юрій Величко // Панорама. — 1998. — 9 трав.

Про присвоєння С. І. Гордєєву звання «Заслужений діяч мистецтв України».

118. Величко Ю. Вірність обраній темі / Юрій Величко // Харків'яни. — 2003. — 25–31 груд.

Про книгу С. І. Гордєєва «Валентина Чистякова — легенда української сцени».

119. Величко Ю. «До певної міри й наука...»: (міжнар. наук. конф. «Лесь Курбас — Людина театру», Харків, 2007) / Юрій Величко // Просценіум. — 2007. — № 1. — С. 104–105.

Про участь С. Гордєєва в організації конференції, про презентацію каталогу «З книжкової колекції Лєся Курбаса».

120. Величко Ю. Обрали власний шлях до Гоголя / Юрій Величко // Панорама. — 2001. — 15 черв. — С. 14.

Про прем'єру «Шинелі» режисерської майстерні С. Гордєєва.

121. Величко Ю. Повернулися лауреатами / Юрій Величко // Панорама. — 2001. — 20 лип.

Про успіх «Шинелі» на VI міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти» режисерської майстерні С. Гордєєва.

122. «Вища школа Харківщини — кращі імена»: обласний конкурс: 10 років. — [Х., 2008]. — С. 14.

С. І. Гордєєв — дипломант конкурсу 2003 року в номінації «Завідувач кафедри».

123. Віват, Академіє! 1995–1998: дайджест / уклад.: І. В. Пивовар [та ін.]; під ред. С. В. Євсеєнко. — Х.: ХДАК, 1999. — С. 5, 101, 104–105, 122, 172.

124. Віват, Академіє! Вип. 2. У 2 ч. Ч. 1. (1999–2000): дайджест / Харк. держ. акад. культури; уклад.: Л. П. Семененко, С. В. Євсеєнко. — Х.: ХДАК, 2004. — С. 4, 17, 124, 155.

125. Віват, Академіє! Вип. 2. У 2 ч. Ч. 2. (2001–2003): дайджест / Харк. держ. акад. культури; уклад.: Л. П. Семененко, С. В. Євсеєнко. — Х.: ХДАК, 2004. — С. 18, 24, 29, 30, 36, 40, 82, 94, 101, 114, 116, 124–127, 136, 151–152.

126. Віват, Академіє! Вип. 3. (2004–2005): дайджест / Харк. держ. акад. культури; уклад.: С. В. Євсеєнко, Л. П. Семененко. — Х.: ХДАК, 2006. — С. 19, 21–22, 23, 63–65, 66–67, 99, 185–186.

127. Гладчук М. Все праздники заканчиваются, а жаль... / Михаил Гладчук // Евпаторийская здравница. — 2006. — 12 июля.

Про перемогу на XI міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти» студентського театру «Академія» під кер. С. Гордєєва.

128. Галонская О. Судьбы другой себе я не желаю / Оксана Галонская // DK-Studio. — 2003. — 31 окт. — С. 2.

Про творчий вечір з нагоди 55-річчя з дня народження С. І. Гордєєва.

129. Гончарова В. Співдружність / В. Гончарова // Соціаліст. Харківщина. — 1976. — 8 груд.

Про виставу «Великі версти» (художній керівник — С. І. Гордєєв).

130. Гончарова В. Творча молодь звітує / В. Гончарова // Вечір. Харків. — 1976. — 8 черв.

Про участь С. І. Гордєєва в роботі над виставою «Роки мандрівок» за п'єсою О. Арбузова.

131. Государственная академия культуры. Харьков. Спектакль «Холстомер» // Антракт [Евпатория].— 2005. — 3 июля.

Про участь у X міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти» студентського театру «Академія» під кер. С. Гордєєва.

132. Джерелянський П. Проторували власний шлях до Гоголя / П. Джерелянський // Укр. театр. — 2002. — № 4/5. — С. 8–9.

Про виставу режисерської майстерні С. Гордєєва «Шинель».

133. Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1947–1998). У 2 ч. Ч. 2 : бібліогр. покажч. / М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. В. Євсєєнко, Г. М. Лях, О. М. Онуфрієва, Т. С. Раскіна ; за ред. В. К. Удалової, І. М. Фоменка. — Х. : ХДАК, 2004. — С. 23–25.

Бібліографія праць С. І. Гордєєва.

134. Друковані праці викладачів та співробітників Харківської державної академії культури (1999–2003) : бібліогр. покажч. / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. В. Євсеєнко, Г. М. Лях, О. М. Онуфрієва, Т. О. Шикаленко ; за ред. Л. П. Семененко. — Х. : ХДАК, 2004. — С. 35–37.

Бібліографія праць С. І. Гордєєва.

135. Дяченко М. В. Гордєєв Сергій Іванович / М. В. Дяченко // Енциклопедія Сучасної України / Нац. акад. наук України [та ін.]. — К., 2006. — Т. 6. — С. 237.

136. Заслуженная награда // Слово ветерана. — 1998. — 23 мая.

Про присвоєння С. І. Гордєєву звання «Заслужений діяч мистецтв України».

137. Зборовец І. В. «Шукшинского человека» играют студенты / И. В. Зборовец // Simon. — 1997. — 1–14 дек.

Про успіх вистави «Характери» за мотивами оповідань В. Шукшина (режисер — С. Гордєєв).

138. Золотий Георгій — 99: підсумки і перспективи // Телерадіокур'єр. — 2000. — № 2.

Про участь С. І. Гордєєва в семінарі для фахівців регіональних телерадіокомпаній-учасників конкурсу телепрограм на правоохоронну тематику.

139. Ілюк І. Читаючи з Курбасом / Ілля Ілюк // Просценіум. — 2007. — № 1. — С. 103. — Рец. на кн.: З книжкової колекції Леся Курбаса : каталог / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: С. І. Гордєєв, В. В. Сєдих, І. М. Фоменко ; за ред. С. І. Гордєєва. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — Х. : ХДАК, 2007. — 123 с.

140. Кашин І. От Ушинского — до корильонов / Иннокентий Кашин // Север. край [Ярославль]. — 2006. — 11 нояб. — С. 4.

Про участь С. І. Гордєєва в IV міжнародних читаннях пам'яті ярославського музиканта М. Алмазова.

141. Коробов Д. Трилистник памяти, не увядай... / Дмитрий Коробов // Событие. — 1997. — 17–23 июля. — С. 18.

Про Дні Курбаса та Крушельницького в Харкові, про участь у цій творчій акції С. І. Гордєєва.

142. Кочержинський Г. Десята програма рампівців / Г. Кочержинський // Соціаліст. Харківщина. — 1973. — 11 лют.

С. І. Гордєєв — режисер-постановник композиції «Народ і народи я люблю» творчого об'єднання «Рампа».

143. Кравченко В. Український театр: спадщина та перспективи / В. Кравченко // Слобід. край. — 1995. — 5 січ.

Про участь С. І. Гордєєва в створенні гільдії режисерів.

144. Ларін Д. З поглядом у майбутнє / Д. Ларін // Соціаліст. Харківщина. — 1981. — 25 січ.

С. І. Гордєєв — режисер вистави «Итак, любовь. Она ли не воспета...».

145. Леміщенко О. Хто у світі всіх миліше? / Олесь Леміщенко // Служимо закону. — 2004. — № 2. — С. 2.

С. І. Гордєєв — голова журі конкурсу «Чарівна першокурсниця», що проходив у Національному університеті внутрішніх справ.

146. Либина О. Учебный театр Харківської державної академії культури / О. Либина // Харьков. Что. Где. Когда. — 2003. — № 12. — С. 13.

147. Луговская А. Сергей Гордеев: «Театральный фестиваль — это философия человечности» / Алина Луговская // Технополис [Краматорск]. — 2006. — 2 февр. — С. 12.

С. І. Гордєєв — голова журі IV міжнародного фестивалю «Театральна легенда — 2006» ім. М. Силаєва в м. Краматорську.

148. Лукина К. Награды достойным / Катерина Лукина // Simon. — 1998. — 11–17 мая.

Про присвоєння С. І. Гордєєву звання «Заслужений діяч мистецтв України».

149. Мироненко Ю. «...І в «Березолі» грала Чистякова» / Ю. Мироненко // Слобід. край. — 2000. — 29 квіт.

Про презентацію книги С. І. Гордєєва «Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса» на науковій конференції в ХДАК.

150. Мироненко Ю. «Шинель» студентського «покрою» : несподівану версію гоголівської «Шинелі» представили актори учбового театру ХДАК [реж. С. І. Гордєєв] / Юрій Мироненко // Слобід. край. — 2001. — 9 черв.

151. Невеличка післямова до свята газети // Ленін. зміна. — 1989. — 27 черв.

Свято газети «Ленінська зміна». Режисер-постановник — С. Гордєєв.

152. Петрова В. Душа как-будто проснулась / Валентина Петрова // Слобода. — 2006. — 27 окт.

Про виставу режисерської майстерні С. І. Гордєєва «Зачарована Десна».

153. Про облака и умение радоваться // Антракт [Евпатория]. — 2007. — № 7. — С. 3.

С. І. Гордєєв — режисер вистави «ПРК, или Те, кого видно в темноте», представлена на XII міжнародному фестивалі «Земля. Театр. Діти».

154. Про присвоєння почесних звань України : указ Президента України від 27 берез. 1998 р. № 223 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.rada.gov.ua. — Назва з екрана.

Про присвоєння С. І. Гордєєву звання «Заслужений діяч мистецтв України».

155. Путинцева Т. В театре Федора Волкова / Т. Путинцева // Театр. — 1972. — № 11. — С. 40–48.

Дипломна робота студента Харківського інституту мистецтв С. Гордєєва «Как я отдыхал».

156. Савиных Р. В филармонии — премьера / Р. Савиных // Крас. знамя. — 1969. — 22 янв.

Про участь С. Гордєєва у виставі «Конек-Горбунок» за П. Єршовим.

157. Седунова Е. Весь мир — театр / Елена Седунова // Харьк. известия. — 2007. — 27 марта.

С. І. Гордєєв — ініціатор і організатор міжнародної наукової конференції «Леся Курбас — Людина театру».

158. Сергей Гордеев // Вами гордится Харьков / Харьк. гор. совет, Упр. культуры. — Харьков, 2003. — С. 20.

159. Славянов Е. Что читал Курбас? / Егор Славянов // Новая демократия. — 2007. — 7 дек.

Про презентацію в ХДАК каталогу «З книжкової колекції Леся Курбаса».

160. Соломадин И. Улитки в лопухах / Игорь Соломадин // Звенья [Иерусалим]. — 2003. — № 2. — С. 8.

С. І. Гордєєв — голова дитячого журі VIII міжнародного фестивалю «Земля. Театр. Діти».

161. Станішевський Ю. Примадонна харківської сцени / Юрій Станішевський // Укр. театр. — 2005. — № 6. — С. 30–31 ; Уряд. кур'єр. — 2005. — 9 верес. — С. 8. — Рец. на кн.: Валентина Чистякова — легенда української сцени / С. І. Гордєєв. — 2-е вид. — Х. : ХДАК, 2003. — 99 с.

162. Студенческие будни // Крас. знамя. — 1968. — 12 марта.

Участь С. Гордєєва у виставі «Шинель» за М. Гоголем.

163. Субота В. Корифей українського театру / Володимир Субота // Культура і життя. — 1998. — 1 лип.

Про мистецьке свято з нагоди ювілею І. Мар'яненка. С. І. Гордєєв — автор проекту та керівник свята.

164. Тарасюк Г. Новый погляд: оптимізм таланту / Галина Тарасюк // Слово Провіти. — 2001. — № 6. — С. 16.

С. І. Гордєєв — член журі всеукраїнського. огляду студентських кінорежисерських робіт.

165. Титов В. «Суджанські мадонни» / В. Титов // Вечір. Харків. — 1985. — 26 груд.

С. І. Гордєєв — постановник вистави «Суджанські мадонни».

166. Тихонова І. А професор не наважився / І. Тихонова // Вечір. Харків. — 1989. — 30 груд.

Про відкриття на кафедрі режисури ХДІК хореографічного відділення (завідувач кафедри — С. І. Гордєєв).

167. Харківська державна академія культури : до 70-річчя з дня заснування / М-во культури і мистец. України, Харк. держ. акад. культури ; за ред. В. М. Шейка. — Х. : ХДАК, 1999. — С. 145–153.

Про С. І. Гордєєва як одного з провідних фахівців ХДАК.

168. Харківська державна академія культури : до 75-річчя з дня заснування / В. М. Шейко, М. В. Дяченко, Н. М. Кушнарєнко, М. М. Каністратенко. — Х. : ХДАК, 2004. — С. 145–155.

Про С. І. Гордєєва як одного з провідних фахівців ХДАК.

169. Хомайко Ю. Для него не было плохих ролей / Юрий Хомайко // Веч. Харьков. — 1997. — 17 апр.

Про конференцію, присвячену 100-річчю з дня народження Мар'яна Крушельницького, про участь у ній С. І. Гордєєва.

170. Хомайко Ю. Студентські театри: напрямки руху : [про результати II міжнар. фестивалю студ. театрів «На крилах кохання»] / Юрій Хомайко // Слобід. край. — 2004. — 19 лют.

Жури очолював завідувач кафедри режисури ХДАК С. І. Гордєєв.

171. Целуйко Н. Студентський естрадний театр «Академія» ХДАК [худ. керівник — С. І. Гордєєв] / Н. Целуйко // DK-Studio. — 2003. — 14 апр.

172. Чепалов О. Театр аматорів з поправками, або Про те, як залучити «свого» глядача / О. Чепалов // Соціаліст. Харківщина. — 1988. — 10 черв.

Про успіхи та традиції кафедри режисури ХДАК, про новий етап роботи кафедри на чолі з С. І. Гордєєвим.

173. Чигрин В. «Академія» в пошуках синтетичного жанру / Василь Чигрин // Слобід. край. — 2004. — 19 черв.

Про студентський театр ХДАК «Академія» та його керівника С. І. Гордєєва.

174. Чигрин В. Зробити крок уперед / В. Чигрин // Трибуна трудящих. — 2006. — 4 січ., 7 січ.

Про професійну школу С. І. Гордєєва, про виставу учбового театру «Холстомер».

175. Чигрин В. Під знаком маленьких сценічних сенсацій / Василь Чигрин // Панорама. — 2002. — 14 черв.

Про одну із значних подій театрального сезону 2001–2002 рр. — виставу «Шинель» режисерської майстерні С. І. Гордєєва.

176. Чигрин В. Феномен мистецького життя / Василь Чигрин // Панорама. — 2001. — 28 груд.

Про відкриття на кафедрі режисури ХДАК (завідувач кафедри — С. І. Гордєєв) нової спеціалізації — актор драматичного театру і кіно.

177. Чирікова З. «Великі версти» / З. Чирікова // Вечір. Харків. — 1976. — 22 груд.

Художній керівник вистави — С. І. Гордєєв.

178. Чирікова З. Вступ до майстерності / З. Чирікова // Соціаліст. Харківщина. — 1978. — 16 лип.

Професійний дебют С. І. Гордєєва у ролі викладача режисури, акторської майстерності ХДАК.

179. Шейко В. Н. Неиссякаемый источник культуры : [ХГАК — 75 лет] / В. Н. Шейко // СНГ. — 2004. — № 2. — С. 6.

Згадується заслужений діяч мистецтв України С. І. Гордєєв.

180. Шейко В. М. Передмова / В. М. Шейко // Віват, Академіє! : вип. 2 : у 2 ч. : дайджест / Харк. держ. акад. культури ; уклад.: Л. П. Семененко, С. В. Євсеєнко. — Х. : ХДАК, 2004. — Ч. 1 (1999–2000). — С. 4.

Серед викладачів ХДАК, які забезпечують високий рівень навчально-виховного процесу, названо заслуженого діяча мистецтв України С. І. Гордєєва.

181. Юхотникова К. Корифей волковской сцены / К. Юхотникова // Юность. — 1991. — 22 июня.

Про одного з учителів С. І. Гордєєва — С. К. Тихонова.

182. Юхотникова К. Скоро премьера / К. Юхотникова // Север. рабочий [Ярославль]. — 1970. — 3 марта.

У виставі В. Шавріна «Мои знакомые» асистент режисера — студент режисерського факультету Харківського інституту мистецтв С. Гордєєв.

**IV. ДІЯЛЬНІСТЬ С. І. ГОРДЕЄВА
НА АКТОРСЬКІЙ НИВІ
(репертуарний лист)**

Ролі у виставах навчального періоду

**Ярославське театральне училище
1963–1967 рр.**

Художні керівники курсу — режисери Ярославського театру
ім. Ф. Г. Волкова, заслужені актори Росії Ю. Коршун, В. Цветков,
В. Давидов.

№ п/п	Назва постановки	Роль
1.	«Похождения бравого солдата Швейка» Я. Гашека	Швейк
2.	«Женитьба Фигаро» П. Бомарше	Керубино
3.	«Над пропастью во ржи» Д. Сэлинджера	Холден
4.	«Поздняя любовь» А. Островского	Дормидонт
5.	«Женитьба Бальзаминова» А. Островского	Бальзаминов
6.	«Фантазия» К. Пруткова	Господин Беспардонный
7.	«Город на зоре» А. Арбузова	Жора Кротов
8.	«Фальшивая монета» М. Горького	Господин Глинкин

**Харківський інститут мистецтв
1967–1972 рр.**

Художній керівник курсу — головний режисер Харківського
російського драматичного театру, заслужений діяч мистецтв Росії,
професор О. Б. Скибневський.

№ п/п	Назва постановки	Роль
1.	«Шинель» Н. Гоголя	Башмачкин

Акторські роботи на професійній сцені

Харківська обласна філармонія

№ п/п	Назва постановки	Роль
1.	«Конек-Горбунок» П. Ершова	Конек-Горбунок

Твори для естрадних концертів (репертуар актора-читця)

№ п/п	Автор	Назва постановки
1.	А. Тараскин	С праздником! /Вступительный монолог/
2.	Г. Горин	Скрытой камерой /Юмористический рассказ/
3.	В. Константинов, Б. Рацер	В каком-то клубе на эстраде... /Фельетон/
4.	А. Исаакян	Сатана и его дочери /Басня/
5.	Л. Измайлов	Специалист /Эстрадный монолог/

Твори для дітей

№ п/п	Автор	Назва постановки
1.	П. Ершов	Конек-Горбунок /Фрагменты/
2.	К. Чуковский	Федорино горе. Муха-цокотуха. Телефон. Тараканище

**Літературні композиції,
присвячені дню народження Комсомолу**

№ п/п	Назва постановки	Композиція
1.	Рожденный бурей	Композиция-портрет о Николае Островском, составленная по воспоминаниям Раисы Островской, письмам и литературным произведениям
2.	Сергей Чекмарев	Композиция-портрет по стихам, дневникам, письмам С. Чекмарева и воспоминаниям о нем

**Літературні композиції,
присвячені Дню 8 березня**

№ п/п	Назва постановки	Композиція
1.	Целую, низко голову склоня	Композиция по стихотворениям Р. Гамзатова и книге «Мой Дагестан»
2.	Вам, женщины!	По произведениям К. Кулиева, А. Исаакяна, Р. Рождественского, М. Луконина, К. Ваншенкина, К. Симонова, И. Фоякова

**Літературні композиції,
присвячені Дню Радянської Армії**

№ п/п	Назва постановки	Композиція
1.	Непобедимая и легендарная	По произведениям М. Львова, Л. Решетникова, Б. Корнилова

**Літературні композиції,
присвячені Дню Перемоги**

№ п/п	Назва постановки	Композиція
1.	Этот День Победы!	По произведениям К. Симонова, Б. Горбатова, Л. Кропоткина, Р. Рождественского

Харківський театр юного глядача

№ п/п	Назва постановки	Роль
1.	«Ропс» Б. Кабура	Март и Тойтс
2.	«Когда водились черти на земле» Ю. Бобошко	Крутиверть
3.	«Одуванчик» А. Бруштейна	Хорек
4.	«Сказка о храбром Кикиле» Г. Нахоцришвили	Кикиль
5.	«Божественная комедия» И. Штока	Ангел
6.	«Бессмертный дозор» Б. Рабкина	Поручик
7.	«Человек на все времена» Р. Болта	Молодой человек
8.	«Персональное дело» В. Суглобова	Малюга

**Харківський державний інститут культури
(репертуар актора-читця)**

Твори російських класиків

№ п/п	Автор	Назва постановки
1.	А. Пушкин	Медный всадник /Фрагмент поэмы/
2.	М. Лермонтов	Мцыри /Фрагмент/

3.	Н. Некрасов	Мороз, Красный нос /Фрагмент/
4.	Н. Гоголь	Чуден Днепр... /Фрагмент из повести «Страшная месть»/
5.	Л. Толстой	Забытая батарея капитана Тушина /Из романа «Война и мир»/
6.	И. Тургенев	Как хороши, как свежи были розы
7.	И. Бунин	Роман Горбуна
8.	А. Блок	Незнакомка
9.	А. Блок	Под насыпью во рву некошеном
10.	А. Блок	В ресторане
11.	А. Чехов	Шуточка
12.	А. Чехов	Клевета

Твори радянських письменників і поетів

№ п/п	Автор	Назва постановки
1.	А. Горький	Нунча /Из сказок об Италии/
2.	А. Жаров	Ленин на третьем съезде РКСМ
3.	И. Уткин	Комсомольская песня
4.	М. Светлов	Гренада
5.	М. Львов	Слава!
6.	М. Джалиль	Варварство
7.	А. Безыменский	Баллада об ордене
8.	В. Степанов	Такие женщины в России
9.	П. Нефедов	Баллада о современниках
10.	Н. Островский	Павка и Жухрай /Фрагмент из романа «Как закалялась сталь»/
11.	Б. Горбатов	Алексей Куликов вступает в партию /Глава из рассказа/

12.	М. Шолохов	Поднятая целина /Фрагмент из 2-й книги романа/
13.	К. Симонов	Ты помнишь, Алеша, дороги Смоленщины...
14.	К. Симонов	Жди меня
15.	Б. Слуцкий	Лошади в океане
16.	С. Чекмарев	Размышление на станции Карталы
17.	Р. Рождественский	О национальности
18.	Р. Рождественский	Кинодублер
19.	Р. Солнцев	Гончар
20.	С. Островский	Синяя сказка
21.	С. Островский	Волшебство
22.	С. Островский	Правда узких дорог

**У. ДІЯЛЬНІСТЬ С. І. ГОРДЕЄВА
НА РЕЖИСЕРСЬКІЙ НИВІ**

(репертуарний лист)

/постановки 1967–2008 рр./

Харківський інститут мистецтв

Режисерські роботи навчального періоду

Художній керівник курсу — головний режисер Харківського російського драматичного театру, заслужений діяч мистецтв Росії, професор О. Б. Скибневський

№ п/п	Назва постановки	Режисерська робота
1.	«Традиционное собрание» В. Розова	Постановка сцен из пьесы
2.	«Мои друзья» Маврина	Постановка сцен из пьесы

3.	«Суджанские мадонны» Ц. Солодаря (по роману Ю. Нагибина «Бабы царство»)	Постановка сцен из пьесы
4.	Сценическая композиция по повести Д. Сэлинджера «Над пропастью во ржи»	Постановка сцен из пьесы

Режисерські роботи на професійній сцені
(вистави, театралізовані видовища, свята, концерти)

№ п/п	Назва постановки	Місце постановки	Рік
1. Вистави			
1.	«Мои знакомые» В. Шаврина	Академічний театр ім. Ф. Волкова, Ярославль	1970
2.	«Единственный свидетель» А. Тур и П. Тур	Академічний театр ім. Ф. Волкова, Ярославль	1970
3.	«Штурманы грядущих бурь» Н. Севера	Академічний театр ім. Ф. Волкова, Ярославль	1971
4.	«Как я отдыхал» В. Покровского	Академічний театр ім. Ф. Волкова, Ярославль	1972
5.	«Антонина» Г. Мамлина	Театр юного глядача, Харків	1974
6.	«Обращение к Петру» А. Литко, Л. Филиппенко	Театр юного глядача, Харків	1974
7.	«Принцесса и свинопас» П. Энзиката	Театр юного глядача, Харків	1975
8.	«Сын полка» В. Катаева	Кіноконцертний зал	1975

		«Україна» Харків	
9.	«Годы странствий» А. Арбузова	Актова зала ХДІК, Харків	1975
10.	«Великие версты» С. Гордеева /Спектакль- поэма в портретах и диалогах о строителях БАМа/	Актова зала ХДІК, Харків	1976
11.	«Дуэль» М. Баяджиева	Актова зала ХДІК, Харків	1977
12.	«Солдатская вдова» М. Ампилова	Актова зала ХДІК, Харків	1978
13.	«Дис-ко-ге-ка!» /Спектакль-концерт/	Актова зала ХДІК, Харків	1979
14.	«Эшелон» М. Рощина	Актова зала ХДІК, Харків	1980
15.	«Аз и Ферт» Ф. Кони	Актова зала ХДІК, Харків	1981
16.	«В день свадьбы» В. Розова	Актова зала ХДІК, Харків	1982
17.	«Итак, любовь!» /Спектакль-концерт/	Актова зала ХДІК, Харків	1982
18.	«Дом окнами в поле» А. Вампилова	Актова зала ХДІК, Харків	1984
19.	«Свадьба на шоссе» А. Шохема	Актова зала ХДІК, Харків	1984
20.	«Суджанские мадонны» Ю. Нагибина	Актова зала ХДІК, Харків	1985
21.	«В ім'я життя та любові» /Вистава-композиція/	Актова зала ХДІК, Харків	1985
22.	«Новогодние	Актова зала ХДІК,	1986

	развлечения» /Спектакль-ревью по мотивам произведений М. Жванецкого, Л. Измайлова, Г. Горина/	Харків	
23.	«Ми будемо жити» /Инсценівка за повістю Б. Васильєва «Ветеран»/	Актова зала ХДК, Харків	1987
24.	«Августовские звезды» М. Грибачева, «Письмо с вулканического острова» Ю. Яковлева /Вечер инсценированного рассказа/	Актова зала ХДК, Харків	1987
25.	«Время выбрало нас» /Поэтический спектакль по произведениям Л. Мартынова, И. Уткина, М. Цветаевой, И. Эренбурга, Б. Пастернака/	Актова зала ХДК, Харків	1988
26.	«За двома зайцями» М. Старицького	Актова зала ХДК, Харків	1989
27.	«Любо-дорого» М. Беркье-Маринье	Актова зала ХДК, Харків	1990
28.	«Счастливого Рождества» Жан-Пьер Греди	Актова зала ХДК, Харків	1990
29.	«За двома зайцями» М. Старицького /Телевистава/	Телебачення, Харків	1990
30.	«Різдвяний вертеп» /Телевистава/	Телебачення, Харків	1993

31.	«Характерь» В. Шукшина	Телебачення, Харків	1997
32.	«Шинель» Н. Гоголя — лауреат VI міжнародного театрального фестивалю «Земля. Театр. Діти» (м. Євпаторія)	Учбовий театр ХДАК, Харків	2001
33.	«Холстомер» /Вистава за одноіменним твором Л. Толстого/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2003
34.	«Дзеркало» /Естрадна вистава/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2003
35.	«Зачарована Десна» /Вистава за одноіменним твором О. Довженка. Гран-прі VI міжнародного театрального фестивалю «Земля. Театр. Діти» (м. Євпаторія)/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2006
36.	«Чехов плаче та сміється» /Інценівки за оповіданнями А. Чехова/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2007
2. Театралізовані видовища, свята, концерти			
1.	«Вітаю, Москва-столиця!» /Масове театралізоване видовище майстрів мистецтв та художніх колективів Харківщини/	ВДНГ, Москва	1971
2.	«Святкова соната» /Театралізований концерт-звіт майстрів мистецтв і художніх	Кіноконцертна зала «Україна», Київ	1972

	колективів Харківщини/		
3.	«Свято дружби» /Масове театралізоване видовище/	Стадіон ХТЗ, Харків	1972
4.	«Троянди і виноград» /Літературно-музичний концерт артистів харківських театрів/	Творче об'єднання «Рампа» Будинку актора, Харків	1972
5.	«Народ і народи я люблю» /Театралізований концерт артистів харківських театрів/	Творче об'єднання «Рампа» Будинку актора, Харків	1972
6.	«На те нам юність дана» /Масова театралізована вистава за участю професійних і самодіяльних артистів, майстрів спорту, колективів фізкультурників/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1973
7.	Урочистий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Харкова, присвячений 30-річчю визволення України від німецько-фашистських загарбників /Для воїнів Харківського гарнізону/	Будинок офіцерів, Харків	1974
8.	Святковий концерт артистів харківських театрів, присвячений 1 Травня	Майдан Дзержинського р-ну, Харків	1974

9.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Харкова	ПК ХВМЗ, Харків,	1976
10.	«З днем народження» /Естрадна вистава творчої молоді м. Харкова, присвячена відкриттю клубу творчої молоді при Будинку актора/	Будинок актора, Харків	1976
11.	«Естафета продовжується» /Театралізована вистава, присвячена зустрічі учнів ПТУ з ветеранами праці/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1976
12.	«П'ять пісень» /Театралізована вистава/	Кіноконцертна зала «Україна», Харків	1977
13.	Святковий концерт, присвячений Дню Конституції	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1977
14.	«Овіяні славою перемог» /Театралізоване свято, присвячене 60-річчю Збройних Сил СРСР/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1978
15.	«Комсомол — гордість країни!» /Театралізований пролог до свята, присвяченого Дню радянської молоді/	Кіноконцертна зала «Україна», Харків	1978
16.	«Пісня — душа народу!» /Свято фольклорного мистецтва Харківщини/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1978
17.	«Юність епохи!»	Кіноконцертна зала	1978

	/Театралізована вистава/	«Україна», Харків	
18.	«Першотравнева маївка» /Театралізована вистава/	Парк ім. Артема, Харків	1979
19.	«Даруємо тобі пісню, Батьківщина» /Свято фольклорного мистецтва Харківщини/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1979
20.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Дзержинського району, присвячений Дню учителя	Театр ім. Т. Г. Шевченка, Харків	1979
21.	«Навіки разом» /Театралізоване свято, присвячене 325-річчю возз'єднання України з Росією/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1979
22.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Дзержинського району, присвячений Дню працівника сільського господарства	Будинок культури м. Нова Водолага. Харківський район	1979
23.	Урочистий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Дзержинського р-ну, присвячений 50-річчю колгоспу «Комунар»	Будинок культури колгоспу «Комунар», Харківська обл.	1979
24.	«Синие кони на красной траве» /Театралізована вистава за участю артистів харківського	ПК ХТЗ, Харків	1980

	театру ім. О. Пушкіна за однойменною п'єсою М. Шатрова/		
25.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів для учасників урочистих зборів, присвячених Міжнародному Дню 8 березня	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	1980
26.	«Вінок дружби» /Театралізоване видовище майстрів мистецтв та художніх колективів Харківщини (всесоюзний огляд масових свят та театралізованих видовищ)/	ВДНГ, Москва	1980
27.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів для трудящих Дзержинського р-ну	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	1981
28.	«Новорічні сюрпризи» /Театралізована вистава для дітей на міській ялинці/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1981
29.	«За законами дружби» /Масова театралізована вистава творчих колективів м. Харкова/	ЦПКіВ ім. Леніна, Белгород	1981
30	«Безсмертя подвигу»	ЦПКіВ	1981

	/Театралізований вечір-зустріч ветеранів Великої Вітчизняної війни, присвячений святу Перемоги/	ім. М. Горького, Харків	
31.	«Салют Перемоги!» /Масове театралізоване свято Держинського р-ну/	Вул. 23 Серпня, Харків	1981
32.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Держинського р-ну для учасників районної конференції вчителів	ФТІНТ, Харків	1981
33.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів для трудящих Держинського р-ну	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	1982
34.	«Здоров, Зимонько-зима!» /Театралізоване свято майстрів мистецтв та художніх колективів Харківщини/	ЦПКіВ ім. Леніна, Белгород	1982
35.	Урочистий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів України	Кіноконцертна зала «Україна», Київ	1982
36.	Урочистий концерт майстрів мистецтв та художніх колективів Держинського р-ну, присвячений врученню	Театр ім. Т. Г. Шевченка, Харків	1983

	інституту «Південруда» Трудового Червоного прапора		
37.	«На марші п'ятирічок» /Масове театралізоване свято виробничого об'єднання заводу ім. Малишева/	ПК «Металіст», Харків	1983
38.	Святковий концерт для учасників урочистих зборів Держинського р-ну, присвячений Дню міліції	ВНІОМШ, Харків	1983
39.	Святковий концерт майстрів мистецтв Держинського р-ну, присвячений Міжнародному Дню 8 березня	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	1984
40.	«Четверта весна — Весна Перемоги!» /Масове театралізоване свято жителів Московського р- ну, присвячене 39-й річниці Перемоги/	Майдан біля кінотеатру «Росія», Харків	1984
41.	«Салют Перемоги!» /Військово-спортивне свято училища ім. Кірова, присвячене 39-й річниці Перемоги/	Стадіон «Зірка», Харків	1984
42.	«Квітуй, Україно!» /Театралізоване видовище, присвячене 40-річчю визволення	Парк 50-річчя СРСР, Харків	1984

	України від німецько-фашистських загарбників/		
43.	«Чудеса новорічної ялинки» /Театралізована вистава для дітей Фрунзенського р-ну за участю артистів харківських театрів/	Майдан біля палацу Спорту, Харків	1985
44.	«Солдати Батьківщини моєї» /Масове театралізоване свято для жителів Московського р-ну, присвячене 40-річчю Перемоги/	Майдан біля кінотеатру «Росія», Харків	1985
45.	«Перемогу святкує народ!» /Масове театралізоване свято, присвячене 40-річчю Перемоги/	Стадіон «Металіст», Харків	1985
46.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів для трудящих Дзержинського р-ну	Театр ім. Т. Г. Шевченка, Харків	1985
47.	«Ми з тобою, Нікарагуа!» /Театралізований мітинг-концерт майстрів мистецтв і художніх колективів Харківщини на урочистому відкритті Днів солідарності з нікарагуанською молоддю/	Палац культури працівників зв'язку, Харків	1986

48.	«Пісня дружби» /Театралізований концерт, присвячений Дню радянської міліції/	Стадіон «Динамо», Харків	1986
49.	«Концерт дружби» /Дитяче театралізоване свято, присвячене Дню визволення Харкова від німецько-фашистських загарбників/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1986
50.	«Ми — юні харків'яни!» /Дитяче театралізоване свято, присвячене Дню Харкова/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1987
51.	Святковий концерт майстрів мистецтв і художніх колективів для трудящих Дзержинського р-ну	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	1987
52.	«Слухай нас, Пролетарська площа!» /Театралізоване свято, присвячене Дню Харкова/	Пролетарська площа, Харків	1988
53.	«Слухайте!» /Театралізоване свято за участю майстрів мистецтв для жителів Дзержинського р-ну/	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	1988
54.	Святковий концерт художніх колективів факультету культосвітньої роботи для учасників Всесоюзного Шевченківського	Актова зала Інституту культури, Харків	1988

	літературно-художнього свята		
55.	Святковий концерт художніх колективів факультету культосвітньої роботи ХДК для учасників республіканської науково-практичної конференції	Актова зала Інституту культури, Харків	1989
56.	«І все ж таки марш!» /Всесоюзне театралізоване свято духових оркестрів/	Стадіон «Динамо», Харків	1989
57.	«Палке слово і чарівна мелодія» /Свято поезії і музики, присвячене Дню Харкова/	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	1989
58.	«Альтернатива» /Театралізований дискусійно-музичний ринг-диспут, присвячений святу газети «Зміна»/	ЦПКіВ ім. М. Горького, Харків	1989
59.	Тематичний концерт художніх колективів факультету культосвітньої роботи ХДК, присвячений святу споріднених міст	Парк ім. Артема, Харків	1990
60.	«Веселий карнавал» /Новорічна вистава за участю акторів харківських театрів і художніх колективів Палацу	ПК залізничників, Харків	1991

	культури залізничників/		
61.	«Дзвони серця мого» /Театралізована вистава за участю акторів харківських театрів, художніх колективів, студентів творчих вузів/	Майдан біля ХАТОБу ім. М. Лисенка, Харків	1991
62.	«Театральна фантазія» /Концерт, присвячений Міжнародному Дню театру/	Актова зала ХДК, Харків	1991
63.	«Багаті теж плачуть» /Аерошоу/	Стадіон «Динамо», Харків	1992
64.	«Учитель року — 93» /Міське свято учителів- переможців обласного конкурсу/	Театр ім. Т. Г. Шевченка, Харків	1993
65.	«Вам присвячується» /Театралізоване свято, присвячене Дню знань/	Актова зала ХДК, Харків	1993
66.	«Театр — планета друзів» /Театралізована вистава, присвячена відкриттю міжнародного фестивалю «Березіль — 93»/	Майдан Радянський, Харків	1993
67.	«Театральний роз'їзд» /Театралізоване свято, присвячене міжнародному фестивалю «Березіль — 93»/	вул. Сумська, Харків	1993

68.	«Ми обираємо «Березіль» /Театралізована вистава, присвячена закриттю фестивалю «Березіль — 93»/	Театр ім. Т. Г. Шевченка, Харків	1993
69.	«Всі прапори в гості до нас!» /Цикл творчих програм молодіжного акторського клубу фестивалю «Березіль — 93»/	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	1993
70.	«Школа кавалерів» /Театралізована конкурсно-розважальна програма/	ХДІК, Харків	1994
71.	«Корида» /Конкурсно- розважальна програма/	Телебачення, Харків	1994
72.	Дні Леся Курбаса і Мар'яна Крушельницького на Слобожанщині	Будинок актора, театри, ін-ти: мистецтв і культури, Харків	1997
73.	«Театр — ти світ» /Конкурсно-розважальна програма/	Актова зала ХДІК, Харків	1995
74.	«Перспектива — 97» /Конкурсно-розважальна програма/	Театр ляльок, Харків	1997
75.	«Іван Мар'яненко — видатний діяч українського театру» /Мистецьке свято/	Будинок актора, Харків	1998
76.	«Шоу-завгодно» /Естрадна вистава/	Учбовий театр ХДІК, Харків	1999
77.	«Слобожанські святки» /Фольклорне	Учбовий театр ХДІК, Харків	1999

	театралізоване видовище/		
78.	«О, міс!» /Конкурсно-розважальна програма на звання «Міс академія ХДАК — 1999»/	Актова зала ХДІК, Харків	1999
79.	«Слобожанське родинне свято» для студентів харківських вузів	Табір «Федовець», Харків	2000
80.	«Вища школа Харківщини — кращі імена» /Церемонія нагородження та святковий концерт на честь переможців обласного конкурсу/	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	2001
81.	«Новорічний зорепад» /Естрадне шоу для студентів та співробітників ХДАК/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2001
82.	«Об'єднаймо наші серця» /Свято студентів харківських вузів/	Палац студентів, Харків	2001
83.	«Чудеса біля новорічної ялинки» /Новорічне свято для мешканців Дзержинського р-ну/	Площа біля універсаму «Олексіївський», Харків	2002
84.	«Різдвяна коляда» /Фольклорна вистава/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2002
85.	«Різдвяна коляда» /Фольклорна телівистава/	Телебачення, Харків	2002
86.	«Масляна» /Свято для мешканців	Олексіївський жилмасив, Харків	2002

	Дзержинського р-ну/		
87.	«Вища школа Харківщини — кращі імена» /Церемонія нагородження та святковий концерт на честь переможців обласного конкурсу/	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	2002
88.	Свято VI літньої Всеукраїнської універсиади	Стадіон «Металіст»	2002
89.	«Містер академія — 2003» /Конкурсно-розважальна програма/	Актова зала ХДАК, Харків	2003
90.	«Спорт протягом життя» /Конкурсно-розважальна програма/	Національна юридична академія ім. Я. Мудрого, Харків	2003
91.	«Вища школа Харківщини /Кращі імена» — церемонія нагородження та святковий концерт на честь переможців обласного конкурсу/	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	2003
92.	«Щастя, здоров'я та добра Вам бажаємо» /Новорічне свято для мешканців Дзержинського р-ну/	Майдан біля станції метро «Наукова», Харків	2003
93.	Новорічне «екзотик-шоу» /Святкова новорічна	Учбовий театр ХДАК, Харків	2003

	естрадна вистава/		
94.	«Різдвяні перегони» /Спортивне свято школярів Харківської області/	Спорткомплекс «ХІП», Харків	2004
95.	«В гостях у новорічної казки» /Музична вистава для школярів Дзержинського р-ну/	Театральна зала Дзержинської Ради, Харків	2004
96.	«Вас вітає Вища школа Харківщини» /Свято- презентація/	ХАТОБ ім. М. Лисенка, Харків	2004
97.	«Місто «Ч», або Там, де збуваються мрії» /Естрадно- циркове видовище (лауреат ІХ міжнарод. театрального фестивалю «Земля. Театр. Діти»)/	МЦТ «Золотий ключик», Євпаторія	2004
98.	«Слобожанське родинне свято» /Фольклорне видовище для студентів харківських вузів/	Концертна зала ХНУРЕ, Харків	2004
99.	«Спорт протягом життя» /Обласне спортивне свято/	Спорткомплекс ХНФУ, Харків	2004
100.	«Зимова казка» /Фольклорно- етнографічне видовище/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2004
101.	«Освітнянська скарбниця Харківщини» /Обласне свято працівників освіти, науки та культури/	Концертна зала ХНУРЕ, Харків	2004
102.	«Слобожанське родинне свято» /Фольклорне видовище для студентів	Концертна зала ТВ «Сонячний», Харків	2005

	харківських вузів/		
103.	Фестиваль бойових мистецтв	СК «Локомотив», Харків	2005
104.	«Нащадки козацької слави»	Стадіон «Металіст», Харків	2005
105.	«Слобожанське родинне свято» /Фольклорне видовище для студентів харківських вузів/	Концертна зала ХДТУБА, Харків	2006
106.	«Вища школа Харківщини — кращі імена» /Церемонія нагородження та святковий концерт на честь переможців обласного конкурсу викладачів вузів/	ХАТОБ ім. Лисенка, Харків	2006
107.	«ПРК, или Те, кого видно в темноті» /Театралізоване видовище/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2007
108.	«Слобожанське родинне свято» /Фольклорне видовище для студентів харківських вузів/	Концертна зала «Сучасник», Харків	2007
109.	«Міс Академія» /Конкурсно-розважальна програма/	Учбовий театр ХДАК, Харків	2007
110.	«Мама, тато, я — українська сім'я» /Заключний театралізований концерт II обласного фестивалю народної творчості/	Центральний будинок науки і техніки Південної залізниці, Харків	2008

111.	«Karnaval de la Korso, или Прodelки шарлатана»	Учбовий театр ХДАК, Харків	2008
------	--	----------------------------	------

**VI. УЧАСТЬ С. І. ГОРДЕЄВА В ЖУРІ
КОНКУРСІВ ТА ФЕСТИВАЛІВ**

№ п/п	Назва	Рік	Примітки
1.	Семинар для керівників Центрів громадських зв'язків УМВС України в областях та фахівців регіональних телерадіокомпаній — учасників конкурсу телерадіопрограм з правоохоронної тематики «Золотий Георгій — 99» (Київ)	2000	Голова робочої групи з відбору відеопрограм
2.	Всеукраїнський огляд студентських кінорежисерських робіт, організований Всеукраїнським товариством «Просвіта» ім. Т. Шевченка (Київ)	2001	Член журі
3.	VII міжнародний фестиваль «Земля. Театр. Діти» (Євпаторія)	2002	Член журі
4.	Всеукраїнський конкурс читців ім. Лесі Українки (Ялта)	2002	Член журі
5.	Фестиваль «Театральна легенда — 2003» ім. М. Силаєва (Краматорськ)	2003	Голова журі
6.	VIII міжнародний фестиваль «Земля. Театр. Діти» (Євпаторія)	2003	Голова дитячого журі
7.	II міжнародний фестиваль студентських театрів «На	2004	Голова журі

	крилах кохання» (Харків, Народна українська академія)		
8.	Конкурс «Чарівна першокурсниця» (Харків, Національний університет внутрішніх справ)	2004	Голова журі
9.	Міжнародний дитячий фестиваль юної творчості «Прадики» (Харків)	2004	Член журі
10.	Всеукраїнський конкурс читців ім. Лесі Українки (Київ)	2005	Член журі
11.	Міжнародний дитячий фестиваль юної творчості «Прадики» (Харків)	2005	Член журі
12.	IV міжнародний фестиваль «Театральна легенда — 2006» ім. М. Силаєва (Краматорськ)	2006	Голова журі

**VII. ЗАПИСИ ХАРКІВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ
ДЕРЖАВНОЮ ТЕЛЕРАДІОКОМПАНІЄЮ ТЕАТРАЛЬНИХ
ВИСТАВ У ПОСТАНОВЦІ РЕЖИСЕРА
С. І. ГОРДЕЄВА**

№ п/п	Назва постановки	Виконавці	Звуч.	Рік
1.	«За двома зайцями» М. Старицького. Драма на дві дії	Студенти режисерського відділення ХГК	1 год. 30 хв.	1990
2.	«Характери» В. Шукшина. Драма на дві дії	Студенти режисерського відділення ХГК	1 год. 20 хв.	1997
3.	«Зеркало» за сценарієм С. Гордєєва. Естрадна вистава на одну дію /Сцени з вистави для телепередачі «Автограф для вас»/	Студенти режисерського відділення ХДАК	30 хв.	2000
4.	«Шинель» М. Гоголя. Інценівка за повістю /Сцени з вистави для телепередачі «Автограф для вас»/	Студенти режисерського відділення ХДАК	30 хв.	2001
5.	«Новорічний зорепад» за сценарієм С. Гордєєва. Естрадна вистава на одну дію /Сцени з вистави для телепередачі «Автограф для вас»/	Студенти режисерського відділення ХДАК	30 хв.	2002
6.	«Різдвяна коляда» за сценарієм С. Гордєєва /Фольклорна вистава/	Студенти режисерського відділення ХДАК	30 хв.	2003

**ПОКАЖЧИК НАЗВ АВТОРСЬКИХ ПРАЦЬ ТА ВИДАНЬ
ЗА РЕДАКЦІЄЮ С. І. ГОРДЕЄВА**

Айзенштадт Валерій Ківович 20

Академия 101

Актёрские поиски В. Чистяковой в контексте истории становления украинской театральной культуры первой половины XX столетия 60

Акторське мистецтво В. М. Чистякової як явище української театральної культури XX сторіччя 88

Валентина Чистякова — легенда української сцени 50, 65

Валентина Чистякова 9

Валентина Чистякова у виставі Леся Курбаса «Гайдамаки» 51

Валентина Чистякова як актриса школи Курбаса (образ Оксани у виставі «Гайдамаки») 52

Валентина Чистякова — актриса школи Курбаса 61

Валентина Чистякова: легенда та біографія (До 100-річчя з дня народження) 43

Вклад Виктора Александровича Давыдова — режиссера и педагога — в развитие театральной культуры Ярославля (1955–1987 годы) 94

Влияние русской театральной культуры на формирование украинской советской актерской школы 2

Вступ до телережисури 31

Деякі аспекти перетворення народних театральних традицій у режисерсько-педагогічній творчості Л. Курбаса 21

Деякі особливості вищої театральної освіти в США 62

Деякі питання виховання режисерів телебачення 53

До пошуку форм і методів модернізації режисерської освіти у вищих навчальних закладах культури та мистецтв України 95

До проблеми виховання акторських та режисерських кадрів на сучасному етапі 32

До проблеми збереження особистої бібліотеки Леся Курбаса 54

До проблеми формування режисерської школи 66

До системи виховання режисерів телебачення в Харківській академії культури 44

До славетної зорі театру «Березіль»: Листи Михайла Верхацького до Валентини Чистякової 84

З книжкової колекції Леся Курбаса 55, 96

З мрією про «Березіль — 2003» 58

Загадки унікальної бібліотеки 97

Звукорежисура 33

Значение театральных традиций выдающихся мастеров украинской сцены в интернациональном и патриотическом воспитании актерской молодёжи 12

Зустріч з улюбленим героєм 1

Коррекция основных ошибок при выполнении упражнений хореографического тренажа в художественной и спортивной гимнастике 15

Лесь Курбас — Людина театру 98

Лесь Курбас. Мар'ян Крушельницькій. «Березіль» 28

Листування з Валентиною Чистяковою 85

Міодраматичні етюди в акторському мистецтві В. М. Чистякової 56

Майстерність актора 67

Майстерність режисера. Евристичні завдання по управлінню творчим процесом 29

Метафори Валентини Чистякової 3

Методика викладання спецдисциплін 34, 68

Методика організації масових свят 69

Методика преподавания сценарно-режиссерских основ клубных мероприятий в культурно-просветительных училищах 13

Методика работы с самодеятельным театральным коллективом 14

Методика роботи з народним театральним колективом 35

Мистецтво обопільної любові 5

Місто примагнічує талановитих режисерів 70

Народна артистка УРСР В. М. Чистякова: пошуки і уроки (до проблеми формування стильових напрямків в акторському мистецтві українського театру 20-х рр.) 19

О применении комплексов упражнений хореографического тренажа в соревнованиях спортсменов младших разрядов по спортивной и художественной гимнастике 16

Общее дело вместе делать : как идет подготовка к всеукраинскому фестивалю «Березіль — 93» 22

Організація театральної справи 71

Основи операторського мистецтва 36

Основні принципи викладання режисури та майстерності актора у мистецькому вузі (до проблеми формування театральної школи) 45

Особиста бібліотека Леся Курбаса 57, 99

Особиста бібліотека Леся Курбаса як скарбниця духовного та творчого натхнення режисера 100

«Отож, кохання...» 6

Педагогічні традиції Леся Курбаса в творчості народної артистки України Валентини Чистякової 26

Питання акторської майстерності в педагогічній діяльності В. М. Чистякової 59

Постановочний план вистави 72

Призвание 7

Про комплексне виховання в системі навчання режисури 86

Про становлення і розвиток українського акторського та режисерського мистецтва 27

Проблеми сучасної театральної педагогіки в контексті Болонського процесу 89

Програма виробничої практики студентів 5 курсу режисерсько-хореографічного факультету (спеціалізація «Керівник народного театрального колективу, викладач фахових дисциплін) 37

Програма виробничої практики студентів 5 курсу режисерсько-хореографічного факультету (кваліфікація «Режисер театралізованих фольклорно-етнографічних свят та обрядів, викладач фахових дисциплін») 46

Професійні режисери не готуються масово 63

Режисерський дебют актора Романа Черкашина 90

Режисура естради та масових свят 73

Режисура й акторська майстерність 74

Режисура музичного театру 75

Режисура свят та обрядів 47

Робота актора на радіо та телебаченні 76

Робота режисера з балетмейстером 77

Робота режисера з драматургом 78

Робота режисера з композитором 79

Роль В. Чистякової в становленні українського акторського мистецтва 64

Роль педагогічної спадщини видатних майстрів української радянської сцени у формуванні духовної культури майбутніх керівників театральних колективів 17

Роль театру «Березіль» у становленні і розвитку українського акторського мистецтва (1920-1930) 23

Світла доля : до 80-річчя народної артистки УРСР і УРСР В. М. Чистякової 4

Сучасні тенденції розвитку професійної компетенції майбутніх митців з театального мистецтва 102

Сценографія масових свят та вистав 80

Творчість В. Чистякової у контексті режисерсько-педагогічних пошуків Л. Курбаса та М. Крушельницького 30

Творчість народної артистки УРСР і УзРСР В. М. Чистякової — невід'ємна частина вітчизняної культури 18

Творческо-педагогические поиски Ф. Е. Шишигина в процессе подготовки актеров и режиссеров в Ярославском театральном училище (70-е годы XX в.) 91

Театр як планета людей 25

Театральна педагогіка (педагогіка у роботі режисера) 81

Театральное искусство в свете Болонской декларации 92

Телережисура 48

Теорія і практика монтажу на телебаченні 38

Теоретико-методологічні проблеми та актуальні завдання режисерської освіти на сучасному етапі 93

Техніка безпеки та охорона праці 82

Техніка сцени та художнє оформлення вистави 39, 83

Техніка та технологія телебачення 40

Техника сцены и художественное оформление спектакля 10

У творчій лабораторії В. М. Чистякової (до проблеми перетілення в образ) 49

У фестивалю лице щасливого ребенка 87

Формирование и развитие романтического направления в украинском советском сценическом искусстве 8

Хореографический тренаж в спортивных видах гимнастики 24

Художнє оформлення свят та обрядів 41

Художник на телебаченні 42

Я — є : зустрічі на творчих меридіанах 11

ЗМІСТ

Від укладачів	3
Лицар режисерської науки (<i>Ю. О. Станішевський</i>)	5
Основні дати життя та науково-педагогічної діяльності С. І. Гордєєва	18
I. Авторські праці та видання за редакцією С. І. Гордєєва	28
II. Участь в організації наукових конференцій	42
III. Про наукову, педагогічну і творчу діяльність С. І. Гордєєва	45
IV. Діяльність С. І. Гордєєва на акторській ниві	55
V. Діяльність С. І. Гордєєва на режисерській ниві	60
VI. Участь С. І. Гордєєва в журі конкурсів та фестивалів	80
VII. Записи Харківською обласною державною телерадіокомпанією театральних вистав у постановці режисера С. І. Гордєєва	82
Показчик назв авторських праць та видань за редакцією С. І. Гордєєва	83
Додаток	

БІБЛІОГРАФІЧНЕ ВИДАННЯ

Серія «Видатні педагоги
Харківської державної академії культури»

СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ ГОРДЄВ

Біобібліографічний покажчик
(до 60-річчя від дня народження, 40-річчя творчої та
30-річчя педагогічної діяльності)

Укладач

Світлана Василівна Євсенко

Науковий редактор

Тетяна Олександрівна Шикаленко

Художнє оформлення

Інна Робертівна Акмен

Комп'ютерний набір та верстка

Катерина Олександрівна Литвин

Підписано до друку   Формат 60X84/16. Гарнітура «Times». Папір
офсет. Друк. офсет. Ум. друк. арк.   Облік.-вид. арк.   Наклад 100.
Зам. № _____

Харківська державна академія культури,
Бурсацький узвіз, 4, Харків, Україна, 61011
тел. 731-24-40
<http://www.ic.ac.kharkov.ua>
E-mail: biblio@ic.ac.kharkov.ua